

ZASAVSKI

vestnik

Izdeja Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah — Urejuje in odgovarja uredniki; odbor odgovornih urednikov: Stane Šuštar — Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru — Naslov uredništva in uprave: „Zasavski vestnik“ Trbovlje I., uprava rudnika — Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah 614-T-146 — List izhaja vsako sredo — Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 34 din — Posamezna številka 10 din — Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak petek dopoldne in se ne vračajo

LETO VII., STEV. 15

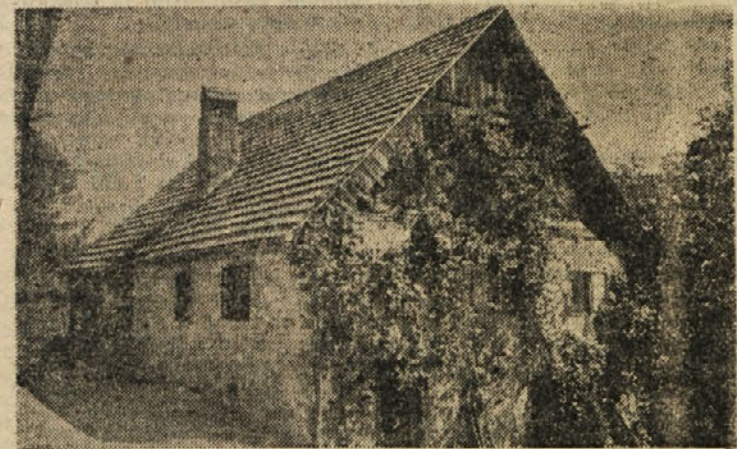
TRBOVLJE, 14. APRILA 1954

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Pomembna obletnica pred III. kongresom ZK Slovenije

18. aprila letošnjega leta bo preteklo 17 let, odkar je bil na Cebinovem nad Trbovljami I. kongres Komunistične partije Slovenije. S kongresom Partije na Cebinovem se začne novo obdobje v zgodovini naše Zveze komunistov in zgodovini slovenskega naroda. Osemnajsti

govito prešla Komunistična partija Slovenije, je treba ob 17. obletnici slovenske Partije poudariti, da je tudi le-ta kot sestavni del Komunistične partije Jugoslavije — današnje ZKJ — zmaga, ker je bilo njeno vodstvo vedno revolucionarno, neustrašeno in vseskozi

Hiša posestnika Barliča, kjer se je vršil ustanovni kongres

april 1937. leta je eden izmed najpomembnejših mejnikov v politični zgodovini slovenskega ljudstva, saj pomeni kongres na Cebinovem začetek afirmacije ljudskega elementa v zgodovini našega naroda.

Ob misli na vse viharje in težave, ki jih je preživela in zma-

najgloblje prepričano, da se bori za pošteno in pravično stvar in da je prav zaradi tega uživalo in uživa vso podporo celokupnega našega delovnega ljudstva ob vsakem času, prav posebno pa še takrat, kadar gre za samostojnost in neodvisnost naše socialistične države.

Vso skrb moramo posvetiti tehničnim in varnostnim meram naših rudnikov

Z VIII. skupščine Sindikata rudarjev Slovenije

V Počitniškem domu zagorskih rudarjev na Izlakah so se v soboto, 10. aprila, zbrali rudarski delegati z vseh rudnikov naše republike k VIII. redni letni skupščini Sindikata slovenskih rudarjev.

Poleg delegatov iz 22 podružnic so se te skupščine udeležili zastopniki Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije ter predsedniki republiških odborov rudarjev iz Srbije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Prav tako so prišli na to zasedanje tudi predstavniki ljudske oblasti in političnih organizacij okraja Trbovlje ter LOMO Zagorje. Poročilo o delu Republiškega odbora rudarjev in sindikalnih podružnic sta podala predsednik Filip Žibret in tajnik Edi Gužaj.

Iz poročil je razvidno, da je v Sloveniji še okrog 16 odst. ne organiziranih rudarjev, od katerih jih je največ na območju rudnikov Velenje, Senovo, Kočevje, Kanizarica in Krmelj.

Večina sindikalnih podružnic si je prizadevala, da usposobi člane delovnih kolektivov za samoupravljanje podjetij z raznimi tečajmi in predavanji. Vsa skrb teh podružnic je bila največ za tem, da z vzgojnim delom

usposobijo naše rudarje, da bi pravilno gledali na naše narodno gospodarstvo in interese celote, zlasti še, da se poleg svojih strokovnih vprašanj zanimajo predvsem za koristi in potrebe komun. To prizadevanje je že rodilo sadove v nekaterih kolektivih, tako na primer v Trbovljah, Zagorju in Velenju, kjer so rudarji dali iz presežkov svojih plačnih fondov milijonske zneske za potrebe komun. Sindikalne podružnice rudarjev so častno izpolnile s svojim članstvom težavno nalogo v zimskih mesecih, ko je šla trda za premož. — Akoravno so rudarji v svojih organizacijah mnogo razpravljali o tehnični in higijenski zaščiti delovnih mest, je bilo lansko leto v našem rudarstvu vendar 12 smrtnih nesreč (pet manj kot leta 1952), 38 težkih nezdod pri delu ter 3331 nezdod srednjega in lažjega značaja. Evidenca o teh nesrečah pravi, da se je preteklo leto ponesrečilo pri delu vsak tretji rudar v naši republiki. Pa tudi v kulturno-prosvetnem delu so rudarji doprinesli svoj delež; zlasti v naših velikih rudarskih centrih so bili doseženi zelo lepi uspehi v DPD „Svoboda“.

IZBOLJŠATI TEHNIČNI DELOVNI PROCES, DVIGNITI DELOVNO STORILNOST IN POCENITI PROIZVODNJO

Zanimiva je bila diskusija, ki so vanjo posegli delegati po poročilih. Ta je pokazala zrelost naših rudarjev, saj so vsa vprašanja, ki so jih obravnavali, gledali s stališča našega celotnega rudarskega gospodarstva in se niso spuščali v manjša lokalna vprašanja. Posamezni delegati so navedli dosti pomembnih izkušenj iz svojega dela in opazovanja. Ko je skupščina obravnavala vprašanje delavske samouprave in odnose rudarskih kolektivov do komun, so delegati razpravljali tudi o izboljšanju tehničnega delovnega procesa in z njim dviga storilnosti ter z njo zvezane pocenitve proizvodnje. — Mnogo je bilo govora tudi o tarifnem vprašanju in tarifnih pravilnikih, po katerih bo rudarjem določen zaslužek po kvalifikaciji in delovnih mestih in ne samo po delovniščih. Prav tako je skupščina obravnavala tudi socialno zavarovanje, kjer so se delegati zavzemali za ureditev odstotka invalidnosti po delovnih strokah, za znižanje delovne dobe v rudarstvu ter za boljšo ureditev

pokojskega vprašanja za rudarske vdove itd. Predvsem pa je skupščina razpravljala o vprašanju, da je treba v vse večji meri skrbeti za večjo varnost pri rudarskem delu.

Drugi dan, v nedeljo, so skupščino, ki je nadaljevala delo, ob-

iskali še sekretar OK ZK Trbovlje tov. Viktor Kovač in predsednik OLO Trbovlje tov. Martin Gosak. Izvoljen je bil nov odbor, med njimi za tajnika večletni predsednik Sindikata rudarjev Slovenije, tov. Jože Piki.

Ob obletnici smrti Borisa Kidriča

„... Boris, neprecenljive vrednosti je Tvoja neomajnost in podpora, ki si jo tedaj nudil, da bi ohranil enotnost in monolitnost Partije in jo usposobil za težke čase, ki so se približevali in ki so grozili z uničenjem naših narodov. V dne, polnih negotovosti in groženj za našo domovino in naše narode, si se vrnili iz emigracije, da bi deli usodo skupno s svojimi tovariši in svojim ljudstvom. Vedel si, da je Tvoje mesto med njimi. Delal si neumorno skupaj z nami, skupaj z nami si doživljal veselje ustvarjanja enotnosti in monolitnosti naše Partije, ki ji je pripadla zgodovinska naloga, organizirati in voditi ljudsko vstajo proti okupatorju in izdajalcem naše domovine. Kot eden od prvih voditeljev te vstaje v Sloveniji si pri tem velikem ljudsko-revolucionarnem poslu pokazal izredno velike umske in organizatorske sposobnosti in neomajnosti. Postal si eden najpomembnejših voditeljev ljudske vstaje in revolucionarne borbe za ustvaritev nove Jugoslavije. V tem velikem delu se je Tvoje ime vtisnilo v srca milijonom naših delovnih ljudi. O tem Ti priča neizmerna boleš, ki je zajela milijone državljanov nove socialistične Jugoslavije zaradi Tvoje tragične in prerane smrti. Ali je eno samo srce poštenega državljanja naše države, ki ljubi našo veliko, s stoletno borbo izmučeno domovino, ki ga ne bi

prevzela žalost in bridkost, ko je prenehalo biti Tvoje divno srce, ki je neizmerno ljubilo svoje ljudstvo in svojo domovino? Odsel si od nas, toda Tvoj

divni lik borca in komunista bo ostal vsajen globoko v srcih naših ljudi...

MARŠAL JOSIP BROZ-TITO ob grobu Borisa Kidriča

V zadnjih dneh v revirjih

TRBOVLJE

Trboveljski upokojenci so zborovali. Upokojenci v Trbovljah so imeli pretekli četrtek dopoldne v Delavskem domu svoj redni letni občin; zbor. Pregledali so svoje delo in izvolili tudi nov odbor. Obravnavali so med drugim tudi razmere v republiški centrali. Za predsednika je skupščina ponovno izvolila tov. Franca Tržana. — Popoldne so pa zborovali v Domu „Svobode-Zasavje“ upokojenci iz Bevskega in okolice.

Sindikalno predavanje. V ciklu predavanj, določenih za izobražbo naših sindikalnih delavcev, je minuli četrtek predaval v dvorani restavracije na Vodah član GO Republiškega sveta sindikatov Slovenije, tov. Mavricij Borc. — Predavanje je bilo dobro obiskano.

Nov upravni odbor na rudniku. V petek, 9. aprila, je bila na direkcciji rudnika Trbovlje-Hrastnik seja novega in starega upravnega odbora podjetja. Na tej seji so izvolili tudi predsednika novega upravnega odbora.

Film „Vesna“. v Spodnjih Trbovljah. Te dni so imeli prebivalci spodnjega dela trboveljske doline priložnost, da si v kinu „Svoboda-Zasavje“ ogledajo slovenski film „Vesna“. Tudi v tem delu Trbovelj je bil vedri študentski film „Vesna“ simpatično sprejet. — Dober obisk sta imela nadalje kinematografa „Svobode-Center“ in „Svobode-Trbovlje II“. Dosti smeja je bilo v kinu v Zg. Trbovljah, kjer so vrteli film „Dobri vojak Svejke“.

Dva pevska koncerta. Kakor čujemo, se mešani pevski zbor „Slavček“ v Trbovljah marljivo pripravlja na samostojen koncert, prav tako tudi moški pevski zbor „Zarja“. Oba zbora vadi pevovodja Jože Skrinar. — Koncerta bosta v najbližji prihodnosti.

„Dobri vojak Svejke“. — Pod vodstvom prof. Radoslava Čebnovarja so dijaki trboveljske gimnazije pripravili gledališko igranje „Dobri vojak Svejke“. Uprizorili so jo v ponedeljek popoldne za mladino, v torek zvečer pa v Delavskem domu za ostalo občinstvo. — Jutri, v četrtek, bodo dijaki „Svejke“ spet ponovili v Domu „Svobode“ v Zg. Trbovljah. — Čisti dobček je namenjen za ekskurzijo osmošolcev ob koncu šolskega leta v Nemčijo.

Smrtna kosa. Starejši Trboveljčani se bodo še dobro spominjali upokojenega jamskega paznika J. Janežiča na rudniku,

ki je preživel večer svojega življenja v svoji hiši v Završniku pri Litiji. Prejšnji ponedeljek je bil tov. Janežič dopoldne po opravih v Ljubljani, popoldne pa je odšel doma v gozd, da podere neko bukev. Pri sekanju bukv je se je drevo po nesreči zrušilo na tov. Janežiča, da je bil od udarca na mestu mrtev. — Pokojnik je bil star 72 let. — Tovariša Janežiča, da je bil rudar od pet do glave, bomo Trboveljčani ohranili v toplem spominu. Najmu bo slovenska zemlja lahka!

ZAGORJE

Ljudska univerza. Pretekli četrtek je bilo v Zagorju predavanje „O Daljnem Vzhodu“. — Predaval je prof. Vladimir Leben.

„Svejke“ tudi v Zagorju. V soboto in nedeljo je dal kolektiv gledališča „Svobode I“ v Zagorju na oder Haškovo komedijo „Dobri vojak Svejke“. Udeležba predstav je bila dobra.

Konferenca na rudniku. Rudniški komite ZK je imel konferenco, na kateri so obravnavali snov IV. plenuma ZKJ. Prav tako so razpravljali o ostalih aktualnih vprašanjih, zlasti o tarifnem pravilniku. — Podrobnejše poročilo še sledi.

Delavski svet na rudniku. Novi delavski svet na rudniku v Zagorju je ponovno izvolil za predsednika tov. Grabnarja, predsednik novega upravnega odbora rudnika je pa tov. Mirko Draksler.

Komemoracija za pokojnim Borislom Kidričem. V nedeljo, 11. aprila, dopoldne je Ljudski odbor mestne občine Zagorje sklical širšo žalno sejo ob obletnici smrti Borisa Kidriča, ki so se je poleg oblastvenih organov udeležili tudi zastopniki vseh množičnih organizacij in društev. — Komemorativni govor za nepozabnim pokojnikom je imel tov. Franc Klun.

HRASTNIK

Društvo prijateljev mladine. Društvo ima v načrtu, da bo letos poslalo hrastniško mladino na letovanje v dveh izmenah meseca julija in avgusta. Sredstva za to hoče pridobiti s tombolo, ki bo 6. junija t. l.

Dom TVD „Partizana“. Društvo si je zadalo nalogo, da bo v Telovadnem domu uredilo kopalnico za telovadce do delavskega praznika, 1. maja. — V soboto je bil v društvu prvi zabavni večer samo za člane.

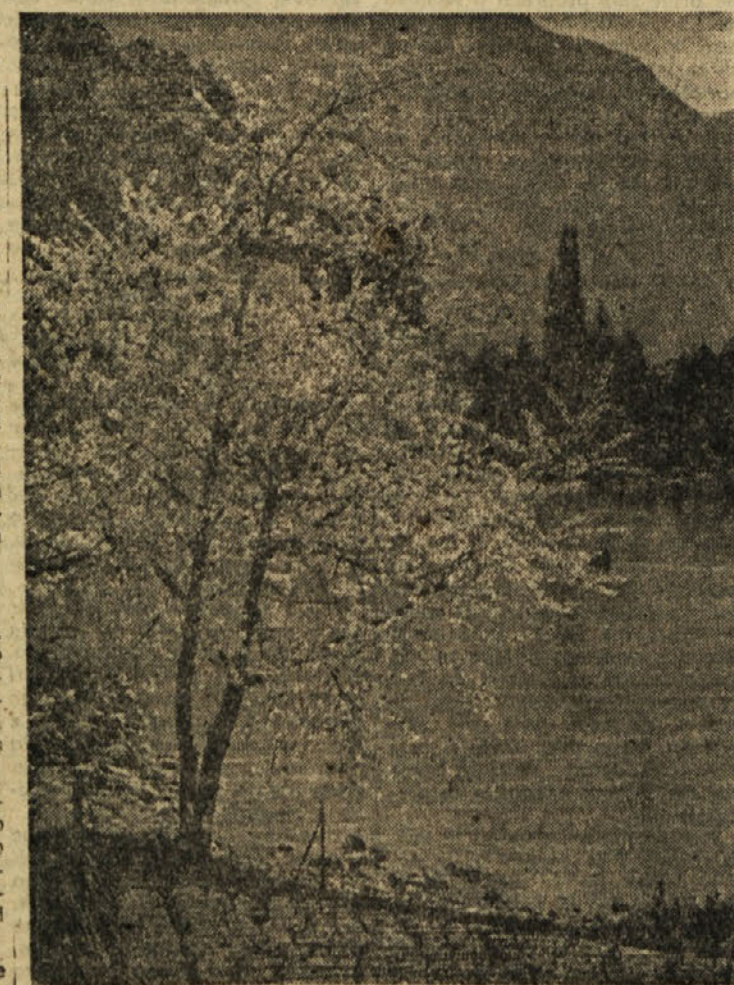
Gasilsko društvo-Mafica. Dne 20. junija t. l. namerava to društvo razviti svojo društveno za-

stavo. Istega dne bo tudi velik srečolov. — Gasilska četa na rudniku ni imela doslej tako imenovanega gasilskega stolpa. V zadnjem času so si pa iznajdljivi rudniški gasilci postavili neko nadomestilo za tak stolp. Zadnji petek so že imeli plezalne vaje, ki so dobro uspeli.

Rdeči križ. RK mesta Hrastnik je imel obračunsko sejo svoje zadnje prireditve. Iz čistega dobička bo Rdeči križ poslal nekaj zdravstveno ogroženih otrok na letovanje.

Majdličeva žaga. Zaradi razširitve hrastniške ceste je bilo treba odstraniti bivšo Majdličev žago. Ker sedaj v Hrastniku ni druge žage za kmetovalce in druge zasebnike, bodo slednji lahko dajali les v žaganje na rudniku. Zglasi se je le treba na obratovodstvu rudniškega Zunanjega obrata.

Upravni odbor Steklarne. Na prvi seji upravnega odbora tovarne je bil izvoljen za predsednika upravnega odbora tov. Ivan Grum.

Pomladi vse se veseli

„Štajerska v borbi“

Pod zgornjim geslom bo letos 5. septembra na Ostrožnem pri Celju mogočen tabor štajerskih partizanov. Ta proslava bo po obsegu še večja kot v Dolenjskih Toplicah ali pa na Okroglicah. Z geslom „Štajerska v borbi“ hočejo dati prireditelji podarke celotni štajerski in vsem tistim z njenega ozemlja, ki so se borili v narodnoosvobodilni vojni.

Na nedavnem posvetovanju v Celju so mnogo razpravljali o vprašanju, kje naj bi bila ta slovesnost. Izbrali in odločili so se za Ostrožno, za kraj, kjer so se že za časa stare Jugoslavije zbirali aktivisti štajerske, prav tako je bilo pri Joštovem milnu, nedaleč od Ostrožnega, pred vojno mesto, kjer je zasedal CK KPJ pod vodstvom Tita.

Proslava štajerskih partizanov pod geslom „Štajerska v borbi“ bo tretja največja manifestacija partizanov in aktivistov, zato se moramo nanjo dobro pripraviti. Da se bo tudi trboveljski okraj kot sosednji okraj, ter znan po svojih revolucio-

narnih tradicijah udeležil te slovesnosti v čim večjem številu, je okrajni odbor SZDL Trbovlje že sklical posvetovanje ter tudi že izbral pripravljaln odbor, ki bo delal za udeležbo na tej proslavi v okrajnem merilu, prav tako pa bodo postavljali mestni štabi in pripravljali odbori v okviru naših ostalih občinskih odborov.

Na prvem sestanku, ki je bil v četrtek, 8. aprila, so se pogovorili o podrobnih pripravah ter sklenili, da se mora iz našega okraja udeležiti tega slavnja najmanj 15.000 ljudi. Tudi naš lokalni list „Zasavski vestnik“ bo stalno objavljati razne odlomke iz borb partizanov na štajerskem in v revirjih, ki naj bodo priprava na ta veliki dan štajerskih partizanov. Uredništvo našega lista naproša vsakega tovariša, ki so sodelovali v borbah na štajerskem in v revirjih, da se oglašijo s prispevki, da tako tudi publicistično pripomoremo k čim večjemu uspehu letošnjega velikega narodnoosvobodilnega tabora na Ostrožnem.

Vsaka družina naj ima knjige „Prešernove družbe“

„Prešernova družba“ nam je za letošnje leto dala zelo lepo knjižno darilo. Tudi za prihodnje leto nam pripravlja lepe knjige, med katerimi bo posebno pomembna „Geografija sveta“.

V našem okraju je 1226 članov „Prešernove družbe“ oziroma naročnikov na njene vsakoletne knjige. To število pa je za okraj, kot so Trbovlje, vsaka-akor odlično premajhno. Ni še namreč uspelo prodreti s knjigami „Prešernove družbe“ v našo vas.

Po številu družin v okraju Trbovlje pride na vsako 14. družino po 1 knjigo „Prešernove družbe“ ali na 40 prebivalcev

po 1 zbirka knjig te družbe. Dosedanje mrežo poverjenikov „Prešernove družbe“ bo treba na vsak način razširiti.

Na sestanku lanskega letnega odbora „Prešernove družbe“ za okraj Trbovlje je bil izvoljen nov odbor, ki je iz svoje srede izbral za predsednika tov. Jožeta Pikla, za podpredsednika tov. Hermana Pečnika ter za tajnika tov. Ivana Sovreta, poleg tega pa še 7 ostalih odbornikov. — Po dogovoru z dosedanjimi poverjeniki in odborom „Prešernove družbe“ je bilo dogovorjeno, da bodo napeli vse sile, da se članstvo „Prešernove družbe“ v okraju Trbovlje dvigne za sto odstotkov.

Dr. Marjan Avčič:

Medicinska sestra - pionir zdravja

(K mednarodnem prazniku zdravja)

Vsako leto praznujemo 7. aprila mednarodni dan zdravja. Ta dan je mednarodni praznik zaradi tega, ker je 7. apr. 1948 stopila v veljavo ustava Mednarodne zdravstvene organizacije. Da se ta dan ne pozabi, zlasti pa, da se poglobijo zdravstvena prizadevanja in zdravstveni smisel ljudi povsod po svetu in pa, da se pospeši in še trdnje poveže mednarodna zdravstvena dejavnost, je 7. apr. vsakega leta povsod v svetu in tudi pri nas postal že tradicija.

Letos ima mednarodni zdravstveni praznik še poseben pomen. Praznujemo 100-letno življenja in delovanja ugledne in nepozabne žene, ki je postavila delo civilnih bolniških sester in vso strokovnost sester na trdnega tla. To je Florence Nightingale, znana iz vojne na Krimu, kjer so bili ranjenci prepuščeni samim sebi, nespretnim rokam tovarišev in usmiljenju ali neusmiljenju mimosodnih. Zbrala je skupino žena in šla z njimi negovati ranjence. Delala je noč in dan. Vse noči je hodila okrog bolnikov, zaradi tega ji še danes pravijo »gospa z lučjo«. Prinesla pa ni luči samo ranjencem, postavila je luč naprednega duha v dolge in močno zastarele nego bolnika. Trdila je, da za uspešno nego ranjencev in bolnikov še ne zadostuje sočutje, usmiljenje in plemenita človeška prizadevanja — lajšati bolečine, temveč da je v borbi proti smrti treba predvsem — znanja, izkušenj in spretnosti. Zaradi tega je ustanovila prvo strokovno šolo za civilne sestre v Londonu, katere tradicije so še danes osnova za moderno šolanje sester.

In v njen spomin praznujemo danes mednarodni praznik zdravja.

Da bi bila sliko in spomin na svetli lik »gospe z lučjo« res živa in da bi dala poudar ka njenim naslednicam, med katerimi je tudi pri nas mnogo svetlih primerov njenega vzvišenega lika, je med »tina zdravstvena organizacija« sklenila, da naj se letošnji praznik — 7. april — praznuje kot praznik medicinskih sester pod geslom: »Medicinska sestra — pionir zdravja«.

Danes se spominjamo predvsem naših medicinskih sester. Tako malo jih imamo in tako so preobremenjene z delom. Koliko je njihovih strokovnih in organizatorskih vprašanj ter vprašanj priznanja njihovega položaja, nagrajevanja in razmestitve pri delu! Zlasti pa, kar je bistveno za vso našo zdravstveno službo: premalo jih imamo in močno jih pogrešamo več. V LR Sloveniji imamo po zadnjih podatkih aktivno zaposlenih 810 zdravnikov in le 502 medicinskih sester med celotnim številom srednjih medicinskih kadrov, ki znaša 1.254, tako da je med njimi le 35 odstotkov medicinskih sester. Razmerje med zdravniki in sestrami je torej 1,8 zdravnikov : 1 sestra.

To se pravi, da je ena izšolana, izkušena in za vsa dela ob bolniku usposobljena sestra nekako na dva zdravnika. In kje je še teren, kjer je od vseh medicinskih sester nekako polovica uslužbena po ustanovah, in le polovica tega, že tako skromnega števila, dela v javnem zdravstvu in na terenu.

Dandanes ni delo medicinske sestre omejeno le na ozko delovno področje ob bolniku ali poškodovancu. Medicinska sestra ima v javnem udeleževanju, zlasti pa v javnem zdravstvu kaj pestro in kaj častno mesto! Saj je sodobna sestra zaposlena poleg nege in skrbni za bolnika v fizičnem, socialnem in duševnihigienem oziru še z zdravstvenovzgojnim in zdravstvenopreprečevalnim delom pri bolnikih med njihovimi svojci in med zdravimi varovanci zaščitnih zdravstvenih ustanov, pa tudi med širokimi plastmi ljudstva. Tudi je, kot hišna zdravstvena obiskovalka, svetlovala družinam, ne samo v zdravstvenem, temveč tudi v socialnem in človeškem oziru. Ker je njeno mesto, zlasti po pridobitvi širših izkušenj, tudi vzgojno, je od nje odvisna strokovna in človeška raven pomožnega zdravstvenega osebja, ki ji je zaupano v sodelovanje, vzgojo in nadzorstvo. Dragocena in nenadomestljiva je njena pomoč zdravniku pri posegih in storitvah, ki so potrebni za razpoznavo bolezni ali njeno zdravljenje. Medicinska sestra sodeluje tudi pri šolski higieni, upravljanju zdravstvenih ustanov vseh vrst, v zdravstvenih kolonijah itd. Na terenu je med najbolj nepogrešljivimi člani zdravstvenih svetov.

Skratka — njena dejavnost je vsestranska in obširna. Njeno delo pa je večkrat tako, kakor je sploh pogosto usoda ženskega dela. Tudi dela matere in gospodinje ne upoštevamo vse dole, ko tega dela ni hče več ne opravlja, ko pogrešimo mater in gospodinjko ob otrocih in v družini za daljši ali krajši čas ali za vedno. Grmadi se neopraceno deo. In prav tako je z medicinsko sestro — dokler je v hiši, gre vse v redu in je pogosto niti ne opazimo. Če je pa ni, se zgrija nad nas kopa zastalih delovnih problemov!

Tudi v zdravstvenem delu ob otrocih močno cenimo delo medicinske sestre, tako v ustanovah, kjer otroke zdravimo, kakor v tistih ustanovah ali širših organizacijah, kjer skušamo ohraniti mladi rod zdrav bodisi s preprečevanjem bolezni, bodisi s pravilnim usmerjanjem otrokove rasti in razvoja. Tako pestra in vsestranska je lahko njihova dejavnost ob otrocih, pa nam je uspelo dobiti le tako malo medicinskih sester za delo ob otrocih!

Močno razumemo, da jih je premalo in da čakajo na vsako izmed njih vsi, ki jih potrebujejo, že ko je deklet stopilo v šolo za sestro. Sledijo ji v njenem napredku že v dobi šolanja in še preden končajo šolo, so že vse »oddane«. Tako jih, za delo pri otrocih, dobimo bore malo. Pomagamo si z njihovimi sodelavkami — otroškimi negovalkami, med katerimi je tudi mnogo poštvalnih in vrednih strokovnic v delu. Vendar je profil šolanja otroških negovalk še preskromen, da bi lahko od vsake izmed njih zahtevali in tudi dobili tisto vsestransko izurjenost in širše poglede na zdravstveno vprašanje bolnega otroka, kar nam je tako zelo potrebno.

Zaradi tega je razumljiv naš klic »Več medicinskih sester — več sester k otrokom!«

Naše oblasti bodo morale nujno storiti nekaj za pravilno usmerjanje deklet v poklice. Zaradi tega naj bi se dekleta, ki končajo srednjo šolo z veliko matura, v čim večjem številu javile v šolo za medicinske sestre, kjer bodo dobile vso strokovnost in tudi človeški lik, potreben za sestro, najbolj iskane in potrebne zdravstvene delavke in sodelavce. In med njimi naj bo čim več takih, ki so se že zarana odločile za zdravstveno delo ob otrocih. Ne bo jim žal — Njihova plemenitost bo tolikokrat povrnjena s hvalečnostjo otrok in staršev.

Mladi rod je naša bodočnost. Zaradi tega potrebuje poleg vsestranske zaštite in pozornosti nas vseh strokovno nego v bolezni ter vso skrb, da bi mu ohranili enega največjih zakladov — njegovo zdravje.

Morda se ob mednarodnem dnevu zdravja o vsem tem zamilimo, zlasti pa tista dekleta, ki naj se čimprej pridružio našim vrstam!

Snemalna ekipa Radia Ljubljana med zagorskimi rudarji

Rudarji v Zagorju prav radi poslušajo oddaje naše radio postaje v Ljubljani, zlasti je kadar so na sporedu podelske zanimivosti ali pa oddaje, ki prikazujejo dejavnost delovnih ljudi na podeželju.

Prav zato so se resnično razveselili prihoda snemalne ekipe Radia Ljubljana, ki je končno našla pot tudi v Zagorje. Ekipa je v dveh dneh obiskala rudarje v jami pri pridobivanju premoga, obiskala nadalje zagorske sindikalne in politične organizacije, kjer so ji njihovi predstavi-

niki pojasnili in prikazali vse uspehe, ki so jih naši delovni kolektivi s svojim strokovnim in političnim vodstvom ter s pomočjo ljudske oblasti dosegli v gradnji novega Zagorja, ki se danes razvija v pomembno središče industrijske dejavnosti.

Ekipa je obiskala in posnela na trak tudi naše pevске zbornice v topliki »Svobodi«, pevski zbor »Svobode« na Lokah, rudarsko godbo na pihala in končno — še naše najmlajše v Otroškem vrstul.

KOTIČEK ZA NAŠE ŽENE

Domači zdravnik

PELIN je povsod razširjena rastlina. Listje, steblo in cvetje se uporablja v narodni medicini kot čaj (5 do 10 gramov na čašo vode), ki poveča tek in zboljša prebavo. V večjih množinah zažiti pelin je strupen, ker povzroča vročavico, krče v mišicah in omlednico. Pelin je sestavni del grenke tinkture (Tinct. Amara).

PETERSILJ je dvoletna rastlina. Uporablja se v kuhinji, kot začimba. Koren, kuhan z mlekom, trikrat na dan po eno čajsko, je priporočljiv za odstranjevanje vode pri vodenici, pri slabostih mehurja, zdrževanju seča.

PRESLICA (Equisetum arvense) je rastlina, ki raste pri nas na vlažnih poljih in v jarkih. Je neke vrste praprotni. Namesto listov ima iglice, ki stoje v krogu na steblo. Rastlina je krhka, vsebuje mnogo kremenove kisline. Čaj kuhajo iz stebila in iglic.

Uporablja jo ga kot sredstvo, ki odvaja vodo pri boleznih ledvic. Kdor preslica sam nabira, mora rastlino dobro poznati, ker so ji neke druge rastline, ki so škodljive, zelo podobne.

REGAT (taraxacum officinale) raste po njah in travnikih kot plevel. Prvo spomladansko listje uživamo kot solato, ki je grenkega okusa. Iz listja in korenin kuhajo čaj. V narodni medicini se uporablja proti obojenju jeter, zlatenici in hemeroidom. Čisti tudi kri.

ROZMARIN (Rosmarinus officinalis). Pri nas ga gojimo povsod v lončkih. Je vedno zelen grmiček. V narodni medicini je zelo priljubljen. Rozmarinov čaj iz listov in cvetja je priporočljivo sredstvo za odvajanje vode, kakor tudi za izboljšanje prebave, vzbuja tek in krepi želodec. Priporočljiv je tudi pri vodenici.

Vino, v katerem je bilo namočeno rožmarinovo listje, pijejo proti sečnim motnjam, vodenici in sluzi kot okrepitele želodca. Za žene neprimerno.

SADJE. Med vsemi pridelki je sadje najbolj koristno. Bili pa mora dobro in zrelo, temeljito oprano v tekoči vodi in dobro posušeno. V sadju so vitamini, ki so potrebni za zdravje hrane. Meso sadja je hranljivo, nas osvežuje in nam gasi žejo. Vitamini, ki se v njem nahajajo, poživljajo organizem, naravni sladkor ni priporočljivo sadje lupiti, ker z lupno vred odstranimo zelo koristne vitamine. Priporočljivo je češpijev kompot pri zaprtjem želodcu. Dobro je tudi, ako pojemo vsako jutro na tešče jabolko ali oranžo.

SOLATE žene vsebujejo obilo železa; začnimo jih s kisom

(limono), in sicer kolikor mogoče malo, in oljem. Uživanje solate poveča tek in pomaga prebavi.

SIR je produkt kislega mleka, ki vsebuje mnogo beljakovin in masti, zaradi tega je zelo hranljiv. Priporočila se nemasten sir, ker ima več beljakovin.

SKUTA — posrjeno mleko, ki postane po kuhi zakisljenega mleka. Rabi se v medicini za obkladke pri vnetjih.

SLAD je ječmen, ki je vzkall in je bil nato posušen v peči, pri čemer je ferment dlastaze spreminil škrob v dekstrin in sladkor. Sestavni del piva, kave, vina in drugih hranil. Sladno kavo delajo iz pšenice, rži ali ječmena, zaradi tega je redna in zdravljiva. Posebno priporočljivo je dajati otrokom sladno kavo, kuhano na mleku z medom.

SLADKI KOREN (Liquiritia) raste povsod. Je zdravilen koren rumene barve in sladkega okusa. Uporablja se kot domače zdravilo proti kašlju za omežanje katarja pri prsih.

SOL, KUHINJSKA (natrijev klorid), je bel, kristalni prašek, brez duha, slanege okusa, v vodi lahko topljiv. Uporablja jo v kuhinji. Morsko ali mineralno sol uživamo kot dražilno sredstvo za želodec, da z njo prisilimo želodec k boljši prebavi. Ker sol vsebuje tudi sode, zelenjavo, meso in celo vodo, je potrebna pri kuhanju le v majhni količini. Prekomerno uživanje soli škoduje, ker draži ledvice, želodec in čreva, tako da povzroča v želodcu celo rane. Zaradi tega je nujno potrebno, da se odvadimo jedila preveč soli.

Potrebna je zdravemu organizmu, ker ustvarja v želodcu solno kislino. Pri obolenju na ledvicah in srcu mora biti uporaba soli minimalna. Pri bljuvanju krvi majmalno bolniku močno zasoljeno vodo.

Partizan iz Gornje Savinjske doline

Mame Katarine ni več...

Pred dnevi sem obiskal svoje stare parizanske kraje. Čemšenik in okolice. Bil sem že utrujen. Stopil sem v gostilno, da se pokrepčam in odpočijem od dolge poti.

V gostilniški sobi je sedela družba starejših mož. Kaj kmalu smo prišli v pogovor. Povprašali sem jih, kako se kaj imajo in kako se jim kaj godi. Zanimalo so me navice, saj poznam tamkajšnji kraj in dosti ljudi izza časa našega partizanstva.

Pozanimal sem se za tega in onega, če še živi. Pa nanesem pogovor tudi, kako je v vasi Razbor pri Kolju, če so vsi živi in kako se godi materi Katarini. Pa sem zvedel, da že tri leta počiva v grobu. Nisem mogel verjeti temu, vendar mi reče nekdo iz družbe: »Če si tako neverjeten

Tomaž, greš lahko pogledat na pokopališče njen grob in spomenik in okolice. Bil sem že utrujen. Stopil sem v gostilno, da se pokrepčam in odpočijem od dolge poti.

In res sem odšel na pokopališče. Kaj hitro sem našel njen grob, kjer je stal na spomeniku napis: »Tukaj počiva Katarina Strnišnik...« Da, mlada si zapustila ta svet.

Ko sem prvič videl Katarino, je bilo ponoči. Prišli smo z dolge poti. Nekdo, ki je bil v hiši že poznan, jo je poklical. Kar hitro je prišla odpret in njeno prvo vprašanje je bilo, če smo zelo lačni.

»Seveda nismo siti,« smo ji odgovorili. Brez nadaljnjih besed

se je mati Katarina obrnila in odšla ter nam prinesla kruha. Pa to ni bilo samo enkrat. Kolikorkrat smo prišli, nam je postregla s kruhom, če ga je le imela. Kadar ga pa ni bilo, so bile tudi suhe hruške imenitne.

Ni bilo samo to Katarina je bila tudi drugače dobra duša. Vsakdo se ji je smilil, če je v mrazih nočeh hodil po snegu in bil še v nevarnosti za življenje.

To naj bi bilo nekaj besed v vsi ki smo poznali njeno zlato srce, kljubemo: »Slava ti, dobra duša, naj ti bo lahka svobodna zemlja!«

Partizan iz Gornje Savinjske doline

ZADNJE DNI PO SVETU

Maršal Tito je odpotoval v Turčijo. Vsi turški časopisi posvečajo vesti, da prihaja v Turčijo maršal Tito, veliko pozornost. Skoraj ni časopisa, ki ni objavil tudi slike predsednika Tita. Objavil pa je tudi uvodnik, v katerem med drugim piše o njem, kot nadvse uglednem državniku, v katerem vidijo vse sodobne osebnosti, tistega, ki je dvignil zastavo vstaje proti monopoliziranemu komunizmu. List piše dalje, da so v maršalu Titu našli zastopnika, rodoljuba in človeka, s katerim je izražena volja in želja narodov.

V Trstu je italijanska vlada imenovala za novega političnega svetovaleca ZVU namesto De Castra opolnomočenega ministra Kristofora Fracassija, ki je po poklicu diplomat in je že bil politični svetovalec pri Društvu narodov v Ženevi, Parizu, Londonu in Madridu. Po mnenju Tržačanov je vsekakor pozitivno, da novi svetovalec ni postavljen na to mesto zaradi kakršnih fantastičnih iredentističnih čustev, kakor je bil De Castro, temveč da ima za tako funkcijo diplomatsko sposobnost. Njegovo imenovanje pa daje vsekakor misliti na podaljšanje sedanjega negotovostnega stanja.

V francoskem parlamentu je zahteval predsednik vlade Laniel, naj Kitajci prenehajo podpirati vietnamske čete. Brez te pomoči bi bila bitka pri Dien Bien Fuju že davno končana. Dalje je dejal, da pripisujejo vzhodne države napadu na Dien Bien Fu, ki so ga povzročile spricho ženevske konference, velik pomen. Iz pisanja ameriškega časopisa je jasno razvidno, da ZDA ne bodo dovolile, da bi v

južnovzhodni Aziji »zavladali komunisti«. Pristavil je še, da si bo francoska vlada z vsemi sredstvi prizadevala okrepiti francoske čete pri Dien Bien Fuju in na vseh drugih bojiščih, pri čemer bo dobivala materialno pomoč iz ZDA.

V Grčiji je vlada odstopila, predsednik grške vlade Papagos pa je sestavil novo vlado, ki je že zaprisla grškemu kralju. V novi vladi je 7 ministrov in 3 državni podtajniki, ki doslej niso bili člani vlade. Maršal Papagos je ob sestavi nove vlade novinarjem izjavil, da nova grška vlada ne bo spremenila gospodarske in finančne politike.

V soboto je prišel v London John Foster Dulles. Na londonskem letališču ga je pozdravil minister Eden. Razgovori so se pričeli v ponedeljek, ko so razpravljali v Foreign Officeu o položaju v Indokini. Dulles naj bi se ob tej priložnosti sešel tudi s predsednikom Churchillom. Iz Londona bo Dulles odpotoval v Pariz, potem se bo vrnil v Washington. Obvestil predsednika Eisenhowerja o sadovih svoje misije. 23. aprila pa bo spet v Evropi, kjer se bo udeležil sestanka sveta Atlantskega pakta.

Korupcija in nemoralnost v Italiji nadaljujeta. Opozicijski tisk najde vsak dan nove dokazila o povezanosti visokih funkcionarjev z zlorabami Montagne. Tako so objavili, da je Montagne vodil na Sicilijo predvolilno kampanjo za vladno stranko skupaj z ministrom Aldisijem. Demokristjan Aldisio je to zanikal, čes da Montagne sploh ne pozna. Naslednji dan pa je neki časnik objavil sliko Aldisija in Manta-

gne, kako se razgovarjata na tribuni nekega demokrčanskega mitinga na Siciliji. Vsak dan prihajajo na dan novi dokazi o podkupljivosti in nemoralnosti visokih krogov, čeprav se vlada in preiskovalni organi trudijo, da o škandalu ne bi preveč pisali.

Sovjetski komisar Iliev se je na seji Zaveznškega kontrolnega sveta postavil po robu sklepom avstrijske vlade. Nastopil je proti udeležbi Avstrije na Stalni evropski konferenci prometnih ministrov in Evropski organizaciji za eksperimentalna fotodijagramska raziskovanja, poudarjajoč, da sta ti dve ustanovi povezani z Evropsko obrambno skupnostjo. Medtem ko so drugi visoki komisarji brez pripombe sprejeli sporazum o letalskem prometu, ki sta ga nedavno sklenili Jugoslavija in Avstrija, je Iliev izjavil, da bodo sovjetski organi v svoji coni nadzorovali izvajanje tega sporazuma.

Ameriški pravosodni minister Brownell je opozoril »na nevarnost, ki jo pomeni 25.000 članov KP ZDA« ter predlagal izjavo novih zakonov, da bi to nevarnost odstranili. V teh zakonih bi omogočili direktorjem tovarn, ki delajo za narodno obrambo, da v izrednih primerih odpuste vse »sumljive osebe«. Nadalje bi morali komuniste odstraniti s kontrolnih položajev v industrijskih podjetjih ali delavskih sindikatih, zakonito bi morali prepovedati vsaki osumljeni osebi, da zastopa komunistične ideje, da se sklupuje na ameriško ustavo, ki določa, da nihče ni dolžan javno dati izjav, ki bi kasneje utegnile biti razlog za obtožnico. Za vohunska dejanja v dobi miru pa bi morala biti smrtna kazen.

STRAST

Preblisnila jo je misel: »Kje boš dobila denar? Zadnje dni in mesec smo in nimaš ga. Hal — kaj pa tižol? Nekje ga bom prodala, pa bo mogoče denarja več kot za en kozareček.« Ko je to potuhlala, je bila kot prerokena. Kdo bi čakal na jutri, kar odpravila se je.

Noge so hotele ves čas kar svojo pot. Vso voljo je morala zbrati, da je šla za siflo spodobno. Potrkala je in ponudila tižol pri prvih, ki jih je poznala. Niso ga potrebovali. Tovarišica jo je z malo posmehljivo pozornostjo pospremlila do vrat in pustila vrata odprta, da bi Hotuljka srečno prejadrala nekaj stopnic.

Hotuljka je prišla iz svetlobe v temo. Večerjala ni skoraj nič. Ni mogla. Zganje ji je vedno bolj gospodavalo v možganih. Saj je bila dobro vajena teh stopnic, toda zganje jih ni bilo. Težnila je z nosom in torbico po tleh. V hipu se je pobrila, pospravila tižol in odšla. Malo jo je bilo sram, ker se ji kaj take-

ga še ni pripetilo. V temi ni opazila, da je pustila nekaj tižola za spomin na tleh. Pri drugi hiši pa je dobila za tižol celih sto d'narjev. Saj je vedela, da ga je dala prepoceni, toda bilo ji je vseeno, da bo le jutri spet imela za zganje. Stisnila je denar v pest in vsa srečna kolovratila domov. Cesta je bila prazna in tako ji je bilo večno, kako jo je merila. Ko je prišla domov, je zadovoljno legla v posteljo in zaspala.

Zjutraj je vstala z občutkom sreče. Hitro je pripravila zajtrk in našla izgovor, da je lahko odšla od doma.

Kmalu po sedmi uri jo je mahnila v dolino. V roki je držala denar in hodila z naglimi koraki. Nič ni pazila na pot, le denar je gledala. Ni ga več tižala v pesti. Držala ga je med prsti in malo pred seboj je držala roko, da ga je ves čas lahko videla.

Zavila je na glavno cesto. Ozrla se je gor — dol, da bi se lahko ognila vozovi, če bi bilo treba. Tudi malo plah je bil njen

pogled. Kaj če je ne zasleduje njen mož? Lahko da je ubral kakšno drugo pot, da bi videl, kam se ji tako mudi.

Kar olajšana se je napolnila čez cesto. Najrajši bi stekla, pa jo je bilo sram ljudi in solarjev, ki so hitali v šolo. Roko je še vedno držala pred seboj in menjala med prsti denar.

Prišla je do gostilne. Denar je imela v desni roki. Za trenutek je obstala. Nalo je z levico odprla vrata in jih hitro zaprla za seboj.

Gostilna je bila prazna. To ji je bilo zelo všeč. Sama bo, in v miru bo lahko spila zganje. Ni se uvela za mizo, da bi počakala na postrežbo. Kar k točilni mizi je stopila, pomolila denar skoraj pod nos natakarici in z malo zahrpanim glasom rekla: »Zganjaj!«

Natakarica ji je natla precejšnjo mero in ji dala pijačo v roko. Kar nekam pobožno in previdno je nesla stekleničko pred seboj in najboljši oddaljen kot. S hrbitom proti vratom se je uvela in nagnila stekleničko ter pila in pila...

Demokracija v odločanju - disciplina v izpolnjevanju

Z redne letne skupščine Okrajnega sindikalnega sveta sindikatov v Trbovljah

O skupščini OSS Trbovlje, ki je bila prejšnjo nedeljo v Domu »Svoboda« v Zg. Trbovljah, smo na kratko že poročali. Iz referata, ki ga je podal na skupščini predsednik OSS Trbovlje, tovar. Jože Pikl, pa povzemamo sledeče:

Po obravnavanju političnega položaja doma in v svetu je predsednik prišel na delo sindikatov na področju okraja. Na vseh občinah zborov sindikalnih podružnic, predvsem pa na skupščinah krajevnih sindikalnih svetov, je prišla do izraza velika aktivnost v sindikalnem delu. Res je sicer, da so bile v tem delu nekatere pomanjkljivosti, vendar pa doseženi uspehi te slabosti zasenčijo. Veliko vlogo so sindikati odigrali preteklo leto pri ustanavljanju DPD »Svoboda«, ki jih je v okraju 11, nadalje pri graditvi kulturnih domov, za katere so podjetja v okraju prispevala preko 24 milijonov dinarjev. Prav tako pa je treba nuditi

pomoč še nekaterim društvom, tako na primer v Zagorju, kjer ni primerne dvorane za kulturne prireditve.

Članstvo naših sindikatov se je izkazalo pri lanskih volitvah, prav tako pa je odločno povedalo svoje mnenje proti krivičnim sklepom — 8. oktobra. Poleg te aktivnosti pa so sindikalne podružnice skrbale tudi za vzgojo svojih članov in njihovega ideološkega dviga. Tako je bilo med letom 90 predavanj idejnopolične vsebine, ki se jih je udeležilo 4430 članov, splošnih izobraževalnih tečajev je bilo 70 z udeležbo 1500 članov. Tečajev in seminarjev za ekonomsko izobrazbo je bilo 24, ki se jih je udeležilo 1200 članov — ostalih tečajev in seminarjev pa 29, ki jih je obiskovalo preko 3000 članov. Prav tako so bile po podružnicah izvršene dobro uspele konference ter so izboljšali tudi kvaliteto sej in ostalega dela sindikatov.

zgod, 28 težkih nesreč s stodo- stotno nezmotnostjo za delo in 2688 lahkih nesreč. Seveda pa bi bilo napačno, če bi vse te nesreče registrirali na račun nezkušenosti in nepazljivosti teh mladih delavcev. Prav gotovo pa ne bi bilo toliko nesreč pri delu, če bi bilo v naših podjetjih več strokovnega in vzgojnega dela ter poučevanja med mladimi delavci.

Velike nepravilnosti so se dogajale tudi pri odpuščanju delovnih moči. Zaradi nezakonitih odpovedi dela je imel OSS Trbovlje 61 reklamacij. V 14 primerih so bile ugotovljene nepravilnosti pri odpuštu, ki niso bile v skladu z zakonskimi določili.

V svojem nadaljnjem poročilu je tov. Pikl govoril še o Društvu

upokojecev. Tudi temu moramo posvetiti potrebno pažnjo.

V diskusiji, ki je sledila in ki je bila dokaj živahna in plodna, se je pokazalo, da so delegati razumeli delo in naloge, ki stojijo pred njimi, zlasti še v pogledu družbenega upravljanja in sodelovanja sindikatov s komunimi.

Kmetovalci pozor!

Meteorološke uprave priporočajo vsem kmetovalcem, da zaščitijo razveveta sadna drevesa pred mrazom. Ponoči naj zažgejo odpadke slame, blevske gnojivo in podobne materiale, vse povrtnine pa naj zvečer pokrijejo.

Traktorji že orjejo nove brazde

Delavsko samoupravljanje in skrb za človeka

V delavskem samoupravljanju so bili doseženi že dokaj veliki uspehi. V okraju Trbovlje je delavskih svetov, ki so bili izvoljeni 17. ostalih podjetij, kjer pa sestavlja delavski svet celoten delovni kolektiv, pa je v okraju 37. Nedvomno imajo sindikati veliko zaslug pri vzgoji članov za delavsko samoupravljanje. Ob tem se pa seveda pojavljajo tudi slabosti, to pa zlasti v tem, da so se člani delavskih svetov sicer udeleževali zasjedanj in svetov in so tudi sodelovali v razpravah ter odločali pri sprejemanju sklepov — niso pa informirali o svojem delu ostalih članov delovnega kolektiva, jih seznanjali s problemi podjetij itd. Prav tako ni pravilno, da sklicujejo proizvodne konference v večini primerov sindikalne podružnice. Dolžnost članov delavskih svetov bi bila, da sami organizirajo taka posvetovanja in jih tudi vodijo; — prav tako je slabost naših delavskih svetov, da ne tolmačijo svojim kolektivom sklepov delavskih svetov. Isto- tako je dosti članov DS, ki se ogrevajo za tako imenovano »zlati sredini« — niso torej ne za ne proti določenim gospodarskim ukrepom. Povsod, kjer so sindikalne podružnice, njeni pododbori in zaupniki aktivni, tje šibkost ne pridejo v toliki meri do izraza, — V odprav-

ljanju napak v podjetju je bil zelo aktiven kolektiv Strojne tovarne v Trbovljah, vidni uspehi se kažejo nadalje tudi pri rudniku Trbovlje-Hrastnik, v Steklarni Hrastnik, v Cementarni in Elektrarni v Trbovljah. V delu sindikalnih podružnic samih pa je bil storjen precejšen korak naprej; podružnice so se otresle ozkega dela v samem podjetju ter so prešle že na širše področje, na del celotne komunne.

VSO SKRBE MORAMO POSVETITI MLADIM DELAVCEM

Akoravno so naše sindikalne podružnice precej storile na področju vzgoje mladih delavcev, vendar te naloge niso v celoti izpolnile. Premalo je bilo storjeno za mlade delavce, ki stopijo v delo kakšnega podjetja. Vsakega novince, ki pride v podjetje, zlasti pa vse mlade delavce, ki pridejo z našega podeželja, bi morali postopoma uvajati v delo, da bi tako prešli vse faze dela v podjetju. Največkrat pa se zgodi, da se ga zaposli takoj na kakšnem važenem mestu, kjer bi morali opravljati delo kvalificiran delavec. Vse to pa daje dosti povodov za razne nesreče pri delu. Tako je bilo lansko leto v našem okraju 10 smrtnih ne-

Socialistična zveza delovnega ljudstva mesta Trbovlje pred novimi nalogami

Z Dobovca, Kleka, Gabrškega, Čeč ter ostalih rajonov in predelov mestne občine Trbovlje so se zbrali delegati osnovnih organizacij Socialistične zveze, da pregledajo delo SZDL mesta Trbovlje. Kakor običajno, se je tudi ta občni zbor začel s polurno zamudo. Zboru je prisostvoval tudi sekretar okrajnega odbora Socialistične zveze v Trbovljah, tov. Janez Jesenšek.

Predsednik Mestnega odbora SZDL Trbovlje, tov. Dušan Povše, je v svojem izčrpnem poročilu prikazal delo Socialistične zveze v preteklem letu. Obravnaval ga je predvsem kritično. Kljub temu pa je se-

veda počrtal tudi uspehe Socialistične zveze, ki so bili doseženi v posameznih rajonih, aktivnih in vaških odborih SZDL. Osmi oktober lanskega leta, volitve v zvezno in republiško skupščino, volitve v zbor proizvajalcev, volitve v delavske svete — vse to in še drugo ni šlo neopaženo mimo Socialistične zveze, ki je doprinesla k uspehom glavnih delež.

Da pa je Mestni odbor SZDL Trbovlje lahko uspešno vršil svoje delo, je imel večkrat skupne seje z MK ZK Trbovlje. V okviru mestnega odbora Socialistične zveze delujejo 4 rajonski in 4 vaški odbori. — Vseh članov v Socialistični zvezi mesta Trbovlje je 10.658, vseh volivcev na tem področju pa 11.119. Veliko volivcev stoji še torej izven svoje politične organizacije in bo ena izmed glavnih nalog novega odbora, da tudi te volivce pritegne v vrste SZDL.

Tovariš Povše je med drugim poudaril, da se nekateri komunisti še vedno izogibajo dela v Socialistični zvezi, kar je občni zbor najostreje obsodil. Kako je treba pravilno delati, kako sodelovati z ostalimi društvi tudi na kulturnoprosvetnem področju, je tov. Povše nave- del kot primer »Svobode« na Dobrni, Trbovlje II, Zasavje in Klek. — V svojem referatu se je predsednik dotaknil tudi de-

Steklarna Hrastnik proizvaja bogat asortiment s preko 4000 izdelki

Akoravno dela hrastniška steklarna z zastarelimi strojnimi napravami, proizvaja njen delovni kolektiv vedno nove steklene izdelke, ki si utirajo pot v vse kraje naše države in tudi izven nje — in to kljub hudi konkurenci drugih steklarn, ki so moderneje urejene.

Na letošnjem spomladanskem velesejmu v Zagrebu je razstavila svoje izdelke tudi Steklarna iz Hrastnika. V lepo in okusno urejenem paviljonu je obiskovalcem velesejma lahko opazil velik napredek in razvoj tega podjetja. Čigar kolektiv se vztrajno prizadeva, da svoje izdelke čim bolj približa delovnemu ljudstvu in široki potrošnji.

Steklarna Hrastnik proizvaja danes volto steklo v bogatem sortimentu, ki obsega preko 4000 izdelkov za široko potrošnjo in industrijo. Proizvodi tega

podjetja so plod dolgoletnih izkušenj ter visoko kvaliteten, saj so dobili priznanje tudi na zagrebškem spomladanskem velesejmu. Ta hrastniška tovarna nudi za gospodinjstvo in gostinstvo razne steklenice, pihane in stiskane, servise, kozarce, vaze, solnike, kozarce za vlaganje, »Stehra« patentne kozarce za vkuhavanje, ki so danes v gospodinjstvu nepogrešljivi. V steklarni so začeli tudi s proizvodnjo poslikanega in dekoriranega stekla.

Na velesejmu v Zagrebu so obiskovalci lahko videli nadalje razne vrste embalažnih steklenic za alkoholno, kozmetično, kemično in farmacevtsko industrijo, ki jih kolektiv steklarne proizvaja v zadostnih množinah. Prav tako izdeluje tovarna že danes razsvetljivo steklo v bogatem sortimentu, v beli, barvani, matirani in opalni izvedbi za lestenice in druge električne svetilke. Edino steklarno v Hrastniku proizvaja v naši državi razno optično in tehnično steklo, to so razne leče, signalna in refleksna stekla, avtomobilski žarometi, nadalje posode za akumulatorje, cevi iz navadnega in laboratorijskega stekla.

Na velesejmu v Zagrebu je vladalo za izdelke Steklarne Hrastnik veliko zanimanje, kljub hudi konkurenci drugih steklarn. Poseben interes so kupci kazali za tehnično in laboratorijsko steklo. Akoravno so izdelki hrastniške steklarne nekoliko dražji kot izdelki v Paračini, ki je najmoderneje urejena, so ljudje za produkte naše tovarne kazali posebno zanimanje, to pa zaradi tega, ker so hrastniški izdelki res kvaliteten. Zlasti so se zanje interesirali kupci iz Vojvodine in Slavonije. Na velesejmu so bila zaključena naročila za steklene izdelke v vrednosti preko 80 milijonov dinarjev, to je več kot enomesečna proizvodnja.

Steklarna v Hrastniku bo prihodnje leto praznovala stoletnico svojega dela. Prav bi bilo, da bi pristojni činitelji temu poštvalnemu kolektivu z dolgoletno steklarsko prakso omogočili, da svojo tovarno modernizira in tako nudi stalen zaslužek številnim ljudem.

V spomin inž. Franju Stefetu

Ne moremo razumeti, da te ni več med nami. Še pred nekaj dnevi si vder, nasmejan, kopneč po bogatih stvaritvah iz tvoje strokovne in družbene sveta, živel med nami. Tvoj nemirni duh ni hotel zaslužnega pokoja. Zleži si vedno in povsod pomagati, kjer kol: je bil tvoj bogati, raznovrstni, pisani svet idej potreben. Odkar so te upa-

kojih, smo te videli med ekonomisti okraja, pomagati, si še bolj intenzivno v »Partizan«, bi si član delavskega pevkega zbora »Zarja« in še na neštetihi televizijskih tiskih. Misli si, da s svojimi šest in pol križi še vedno kot mladenček lahko ustvarja boljše dni v naši socialistični stvarnosti. Petindvajset let si v črni dolini Zasavja gradil plodno v rudarstvu, odkar si zapustil svoj prelepi gorenjski rojstni kotiček. Tvoja pot skozi življenje je bila trda, polna odgovorov, a zato bogata na izkušnjah, saj si kot zaveden Slovenec moral s svojo ljubljeno družino v taščično pregnanstvo Hrvaškega Zagorja.

V odgovor, si se kalil in nabiral bogate izkušnje, ki si jih poredoval svojim sodelavcem, a v zadnjih letih svojim učencem Rudarskega tehnika in Rudarske industrijske šole. Posebno si bil ponosen, če si našel hvalečnega, ukaželjnega posnemalca. V svoji vsestranskosti, vnemi in delu si dobesedno zgorel. Za teboj je zaxiala globoka vrzel, pogrešali bomo tvoje bogate očelovske nasvete, ki nam jih nihče ne more nadomestiti. Radi smo te imeli in te zato ne moremo in ne bomo nikdar pozabili. Tvoj sled in tvoji vzori bodo ostali živi med nami in nam bodo svetili na poti vzornega, nesebičnega in spodbudajočega tovarišva. Večna slava in čast tvojemu spominu! Tvoji tovariši

30. aprila - veliko nagradno žrebanje naročnikov »Zasavskega vestnika«

Vrednost vseh nagrad 150.000 din

SAMO SE PETNAJST DNI JE ČASA, DA PORAVNAS NAROCNINO!

1. nagrada: moderna kuhinjska oprava; 2. nagrada: brezplačno slikanje pri fotografu (naprava 6 slik); 3. nagrada: 1 steklenica slivovke; 4. nagrada: 500 din v gotovini; 5. nagrada: knjižno darilo; 6. nagrada: lep steklen servis; 7. nagrada: 300 din v gotovini; 8. nagrada: 1 buteljka vina; 9. nagrada: brezplačen obisk nogometnih tekem »Rudarja« v letu 1954; 10. nagrada: 1 električen kuhalič na 2 lonca; 11. nagrada: dva suha jezika; 12. nagrada: 1 steklenica slivovke; 13. nagrada: knjižno darilo; 14. nagrada: 1 buteljka vina; 15. nagrada: 500 din v gotovini; 16. nagrada: 1 moška srajca; 17. nagrada: 1 steklenica likerja; 18. nagrada: 1 keramični pepelnik; 19. nagrada: enoletna naročnina na »Zasavski vestnik«; 20. nagrada: 5 vreč trboveljskega cementa; 21. nagrada: 1 suha salama; 22. nagrada: 500 din v gotovini; 23. nagrada: 1 steklenica likerja; 24. nagrada: 1 keramični pepelnik; 25. nagrada: knjižno darilo; 26. nagrada: 1 smuč; 27. nagrada: 1 steklenica likerja; 28. nagrada: 1 zavitek pisalnega papirja; 29. nagrada: 1 zbirka knjig Prešernove družbe 1954; 30. nagrada: brezplačno letovanje na Partizanskem vrhu (10 dni); 31. nagrada: 1 lonec za kuhanje perila; 32. nagrada: 9 m² plošč »Izolit«; 33. nagrada: 500 din v gotovini; 34. nagrada: knjižno darilo; 35. nagrada: 1 steklenica konjaka; 36. nagrada: 1 buteljka laškega rizlinga; 37. nagrada: 500 din v gotovini; 38. nagrada: 1 garnitura slikarskih čopičev; 39. nagrada: 1 steklenica slivovke; 40. nagrada: 5 vreč trboveljskega cementa; 41. nagrada: 1 zbirka knjig Prešernove družbe 1954; 42. nagrada: 800 din v gotovini; 43. nagrada: knjižno darilo; 44. nagrada: 1 otroška posteljica; 45. nagrada: 300 din v gotovini; 46. 1 elektr. svetilka za posteljno omarico; 47. nagrada: 1 torta; 48. nagrada: 2 litra desertnega vina; 49. nagrada: 1 moška kapa; 50. nagrada: 5 vreč cementa; 51. nagrada: 1 tona apna; 52. nagrada: 1 zavitek pisalnega papirja; 53. nagrada: 1 moške hlače; 54. nagrada: 1 steklen servis; 55. nagrada: 1 steklenica laškega rizlinga; 56. nagrada: 500 din v gotovini; 57. nagrada: 1 steklenica likerja; 58. 1 elektr. svetilka za posteljno omarico; 59. nagrada: 300 din v gotovini; 60. nagrada: 7-dnevni brezplačni dopust na Mrzlici; 61. nagrada: 1 zavitek pisalnega papirja; 62. nagrada: 1 tona apna; 63. nagrada: knjižno darilo; 64. nagrada: 1 steklenica slivovke; 65. nagrada: 1 steklenica laškega rizlinga; 66. nagrada: 1 steklenica likerja; 67. nagrada: 1 steklenica vina (malvazija); 68. nagrada: 500 din v gotovini; 69. nagrada: knjižno darilo; 70. nagrada: 1 kos ženskega volnenega blaga; 71. nagrada: 1 zbirka knjig Prešernove družbe 1954; 72. nagrada: 1 kolač sira; 73. nagrada: 1 moška kapa; 74. nagrada: 1 ščetka za ločenje parketa; 75. nagrada: 500 din v gotovini; 76. nagrada: 1 steklenica renskega rizlinga; 77. nagrada: 1 steklenica vina; 78. nagrada: 800 planinske postojanke Mrzlica (z okvirjem); 79. nagrada: 500 din v gotovini; 80. nagrada: 1 voziček premoga; 81. nagrada: 1 steklenica laškega rizlinga; 82. nagrada: 500 din v gotovini; 83. nagrada: knjižno darilo; 84. nagrada: 1 kolač sira; 85. nagrada: knjižno darilo; 86. nagrada: 1 kuhinjski stolček; 87. nagrada: 1 moška srajca; 88. nagrada: 1 otroške smučke; 89. nagrada: 1 steklenica vina; 90. nagrada: 1 tona apna; 91. nagrada: 1 kolač sira; 92. nagrada: 500 din v gotovini; 93. nagrada: knjižno darilo; 94. nagrada: 1 steklenica laškega rizlinga; 95. nagrada: 1 steklenica slivovke; 96. nagrada: 500 din v gotovini; 97. nagrada: knjižno darilo; 98. nagrada: 1 dobitek »Potrošnikar«; 99. nagrada: 1 steklenica vina; 100. nagrada: 1 šunka; 101.—108. nagrada: po 500 din v gotovini.

Vseh nagrad je 108!

Pevska zbora topliške »Svobode« pred velikim izletom

Ze pred meseci je kronist v našem Vestniku zapisal, da se pevski zbor topliške »Svobode« pripravlja na velik izlet ozioroma na veliko srečanje z našimi brati — izseljenci v Franciji. Nekaj pa je le resnice v tej kratki notici.

V Zagorju se že dosti menijo in razgovarjajo o tem izletu, ki naj bi ga topliški pevci izvedli. Sivar je v tem: naš izseljenec — Zagorjani, živci v Franciji, so ob predlanskem in lanskem obisku v stari domovini resnično povabili naše pevce na obisk v njihovo novo domovino. Seveda takrat še ni nihče resno mislil na možnost takega obiska in izleta. Toda misel je ostala in se širila. Predsednik topliške »Svobode« je v svojem prizadevanju korak za korakom uspeval in pridobil precej somišljenikov v Zagorju, na spodbudo in odobravanje pa je nalezl tudi pri Glavnem odboru Izseljenske matice v Ljubljani, pri njenem predsedniku tov. Tonetu Selnikarju. Letošnje leto so pa tovariši v upravnem odboru društva začeli urediti izlet, ki naj bi bil v prvi vrsti namenjen tistim, ki so se izselili v Francijo. Vendar: zakaj ne bi naših rudar-

ji le enkrat obiskali svoje brate v tujini in jim prinesli tiskaj našo slovensko pesem?

Vsi pomisleki, vsa odsvetovanja pa le niso omajala tistih, ki so nadaljevali z ureditvenim tega načrta. Prvi koraki so že storjeni. Ni dolgo tega, ko so naš rojak iz Merlenbacha odpisal in naše pevce povabil na obisk. Takole pravijo: zelo bi bili veseli, zelo bi nas vzradostilo, če bi res prišli! Pričakali vas bomo z odprtimi rokami. Mi tu pri nas bomo storili vse, da bi ta obisk res pomenil in prinesel veselo in srečno svidenje vseh naših ljudi.

Torej bo morda te prišlo do potovanja. Prav zato se obo pevski zbor trudita, da bi njihova pesem resnično prikazala veliko vlogo, ki jo v naši stvarnosti igra kulturno delovanje; da bi naša pesem pokazala vsem našim bratom, živčim v tujini, da si naš svobodni delovni človek v svoji svobodni, socialistični domovini gradi svoje svetlelo bodočnost. — Pevec se trdno nadeja v vsestranskega razumevanja svojega zamisla pri vseh naših gospodarskih ustanovah, zlasti pa upajo na pomoč naše ljudske oblasti. Pevec žive v naši da je levedba tega načrta mogoča. M.

Širom po našem Zasavju

Iz Litije in okolice

„Ogenj in pepel“ pri litijski „Svobodi“

Režiser litijske „Svobode“ tov. Jože Vizler je našel dramo zasavske krajanke Mire Pucove „Ogenj in pepel“. Delo je lepo uspelo in so vsi igralci zadovoljivo rešili svoje vloge. Lepa igra litijskih igralcev pa bi bila lahko deležna več publike, tako ob premieri kakor tudi pri prvem ponavljanju. Ko so nastopili v predliniškem sindikalnem domu na Stavbah. Tretjo predstavo so rezervirali za člane predliniškega sindikata, za četrti nastop pa so šli Litijani na obisk v Zadrugi dom v Smartno.

Ker je za to igro precej zanimanja, je prav da bi litijski igralci s tem dobro našteliranim gledališkim delom obiskali še druge odre v litijski soseski. Vsem nastopajočim iskrene čestitke.

Za povzdigo sadjarstva

Vse kaže, da se bo delo pri litijski Kmetijski zadrugi v tem letu še bolj razmahnilo kot doslej. KZ je nastavila posebno nameščenca tov. Tineta Drnovška z Brega, ki bo skrbel za izboljšanje sadjarstva. V sadjarstvom odseku sta še znana sadjarja tov. Seruga in Kubot. V zadnjem času so »rumeni možje« škropili sadno drevje v vsem litiskem okolju. Člani KZ so plačali le polovične stroške, ostalo pa bo poravnal odbor KZ iz svojih prihrankov. KZ Litije si je preskrbela posebno motorno brigado, ki bo koristna pri skrbi za dvig sadjarstva.

Nova sadna drevesnica na Grbinu

Litijska Kmetijska zadruga je začela po obnem zboru urejati prostor za novo sadno drevesnico, ki bo na nekdanji ekonomiji na Grbinu. Za letos so določili 25 arov; na tem prostoru bodo gojili 3000 divjakov. Prihodnja leta bodo drevesnico še povečali.

KZ je v skrb za dvig sadjarstva nakupila za svoje člane jablane in hruške. Za drevesca je precej zanimanja, kar dokazuje, da se naši kmetje in vrtniki karji že zavedajo: sadjarstvo je najvažnejše področje naprednega zasavskega gospodarstva. Tega načela se zavedajo tudi ostale kmetijske zadruge v litijski okolici, ki imajo doma že vse lastne drevesnice. KZ Sava pri Litiji pa ima celo dve drevesnici, eno na Okrogih, drugo v Mačkovi.

Opeka in gradbeni les sta že na Gradišču

Na Gradišču, hribovski vasi nad Litijo, imajo že potrebni gradbeni les in strešno opeko za dom Povšetove Julke iz Zelence. Ta tovarišica je bila med NOV zaslužna in požrtvovalna partizanska kurirka. Zadnja zima ji je podrla hišico v vasi Zelenci. Zdad domuje v kajži, ki je bolj podobna ruševini kot hiši. Ker je tovarišica Julka stara že 60 let, si seveda sama ne more dosti pomagati.

da bi si obnovila porušeno domačijo. Zdad so sklenili člani ZB iz Litije in s področja vaskega odbora ZB v Jablaniški dolini, da bodo priskočili na pomoč nekdanji kurirki in ji pomagali pri obnovi domačije. Ta sklep, ki je dokaz tovarštva skovanega v najtežjih dnevih naše zgodovine, je bil simpatično sprejet po vsej Jablaniški dolini. Zelim, da bi gradbeni odbor čimprej prijel za delo in se tako oddolžil Povšetovi Julki za njeno sodelovanje v narodnoosvobodilni vojni.

Na obisku pri Letalskem društvu

Našega delavca so oni dan povabili v prostore Letalskega društva »Milan Borišek«. LD ima na razpolago veliko sobo, nekdanj skladišče. Nabavljale zadruge, v bivši Elsnerjevi hiši. Pionirji pravkar izdelujejo več jedrskih modelov. Na kar bodo z njimi tekmovali. Prvi izpit zahteva, da model leti najmanj eno minuto, nato pa doseže poseben znak pohvale.

Pri modelarjih sodelujejo naj-več dijaki litijske gimnazije;

Se vedno razprave o taksah

Ker posameznikom v Trbovljah še vedno ne gre v glavo in račun sklep Ljudskega odbora mestne občine o uvedbi določenih taks, akoravno je bila ta sklep obravnavan in sprejet na zborih volivcev, je potrebno, da to vprašanje še enkrat osvetlim in postavim na pravo mesto.

Ljudski odbor mestne občine Trbovlje se je na pritisli Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko ter organizacije socialističnih žena resno ukvarjal s tem, kako rešiti vprašanje Dečjega doma v Trbovljah, da zaščitimo in obvarujemo vse tiste otroke, ki nimajo prave vzgoje doma. Takih primerov je v naši občini precej in nas nujno opominjajo, da jih rešimo.

Mnogo variant in predlogov je bilo postavljeno, a nobeden od njih doslej izvršen. Veliko raznih komisij je imelo sestanke, da bi rešile problem Dečjega doma, vendar je do sedaj še vedno odprt. Ko je Ljudski odbor lanske leto sprejemal proračun občine, smo videli, koliko važnih in nujnih del je izostalo ravno zaradi tega, ker ni bilo zanje denarnih sredstev. Naj navedem samo nekaj teh perečih vprašanj. Nujna je rešitev trboveljskega vodovoda, saj vsi veste, da je ena tretjina ljudi v Trbovljah pol leta brez pitne vode. Spet drugo je stanovanjsko vprašanje. Stanovanjske stavbe se rušijo in se še podirajo, prvič zaradi rudarjenja, drugič pa zaradi gradenj Strojne tovarne v Trbovljah. Če vzamemo v poštev še prirastek prebivalstva, vidimo, koliko družin je še brez nujno potrebnega stanovanja. Naša mladina nadalje nima prepotrebne kopalnice. P. ga nima morda zato, ker ga noče. — Še več je takih in podobnih vprašanj, ki vam bi jih lahko še naštel, to-

posebno požrtvovalni so dijaki iz Save, ki so tudi vključeni v tej sekciji. Tajnik republiške Letalske zveze tov. Čedo Makole iz Ljubljane je zadnjič obljubil, da se bo najboljši litijski modelar popeljal v avlono nad Ljubljano. Ko pa je videl pri zadnjem obisku v Litiji, kako so litijski pionirji zavedni in da lepo napredujejo, je povsaj to število na deset udeležencev. Tako bo kmalu deseterica litijskih pionirjev modelarjev prešla zračni krst nad Ljubljano.

V Aero klubu »Milan Borišek« imajo pionirji na razpolago tudi strokovno časopisje, igrajo lahko ping pong, ob določenih dneh pa se udeležujejo sobnega streljanja. V klubskih prostorih imajo tudi radio aparat. Aero klub Litija ima precej spretne in požrtvovalne kader voditeljev; med najboljšimi sta profesor Hine Lebinger in Verij Kolman, ki sta prejela na zadnjem tekmovanju modelarjev v Novem mestu pohvali in diplomi. LD »Milan Borišek« nam vzgaja kader bodočih čuvvarjev našega sinjega neba.

da zašli bi predaleč. Tako so vse te prepotrebne stvari v Trbovljah izostale iz proračuna, prav tako tudi Dečji dom, ki je postal neizpolnjena želja, zapisana na listih zapisnika.

Vendar tako ne more iti dalje. Ko je bila v časnikih objavljena zakonska možnost, da se lahko uvedejo za določene potrebe posebne takse, je tudi Ljudski odbor trboveljske občine sprejel tak sklep. Z denarjem naj bi se zgradila najprej Glasb. šola. Tam kjer je sedaj Glasbena šola, naj bi prišel Dišaki dom, v dosedanj Dišaki dom pa Dečji dom.

Od srca bomo hvalčili vsem tistim kritikom, ki bodo pomagali občini do potrebnih sredstev mimo uvedenih taks, da zgradimo v Trbovljah navedene potrebne stavbe, ki bodo služile splošnosti, s čimer bo v občini nekaj problemov manj.

Mogoče pa bodo tisti, ki se spopadajo ob sklepe občinskega odbora, poskušali pri naših kolektivih doseči, da bi se odrekli razdelitvi dobička. S tem denarjem bi lahko gradili številne stanovanjske bloke, izpopolnili vodovod, zgradili javno kopalnico itd. To bi bil za skupne potrebe lep prispevek, saj bi razdeljeni dobiček posameznikom le malo koristil. Ze sedaj govorimo branjeve na našem trgu, da se v Trbovljah vse lahko proda, kadar je denar. — rz-

Hrastniški steklarji so izvolili nov delavski svet

Skoz vse obdobje priprav na volitve v nov delavski svet hrastniški steklarje je bilo na vseh sindikalnih sestankih, kjer so delavci izbirali kandidate za nov delavski svet, živahno razpoloženje. Izbra je bila dosti boljše kot lansko leto, ter je bilo predlagano precej več mladincev in tovarišic. Volitve so potekale v najlepšem redu ter so svojo volilno dolžnost opravili že vsi delavci ob 1. uri popoldne — izid volitev pa kaže, da se kolektiv tovarne zaveda pomena delavskega samoupravljanja podjetja, saj je volilo 99,8 odst. vseh volilnih upravičencev. Neupravičeno je izostal le en sam delavec. Poudariti je treba tudi, da so bili voliti skoraj vsi, ki so v bližnjem stanju ter vsi dopustniki. Tudi izbira kandidatov in izid volitev sta pokazala, da je kolektiv izbral najboljše med najboljšimi — to so sedaj tisti, ki bodo vodili letošnjo gospodarsko politiko v svoji tovarni. Da pa delavci znajo v njej dobro gospodariti, je pokazala tudi lanskeletna bilanca podjetja. Kolektiv je izpolnil svoj proizvodni plan pri istem številu zaposlenih normalno ter je lansko leto izvršil svojo proizvodno nalogo s 101,2 odst. ali 4959 tonami stekla. Na se navedemo, da je imel kolektiv preteklo leto po težini izdelanega stekla manjšo proizvodnjo kot prejšnja leta; to je bilo gospodarsko nujno, ker je trgal terjal razširitev steklarskega sortimenta, ki je bil po teži siler manjši, vendar pa po finančni vrednosti večji, zlasti zaradi povečanja proizvodnje trgovskega stekla. Povečanje v kosovni proizvodnji je v delu iz tega, da je steklarja izdelala lansko leto 468.000 kosov več steklarskih izdelkov kot leta 1952.

Delavski svet je na vseh svojih zasedanjih obravnaval vprašanje prodaje stekla, ki je bila v določenih primerih kritična, vendar je kolektiv s nenehnim iskanjem novih tržišč tudi ta problem ugodno rešil. V ostri konkurenci s parničarskim steklarjem je moral tovarna v Hrastniku ceniti svoje izdelke večkrat nižje, zlasti v embalažnem steklu ter izdelkih za živilsko industrijo.

Da pa je kolektiv hrastniške steklarne svoja sredstva pravilno in gospodarsko izkoristil, potrjuje to, da je tovarna v letu, ko je delavci upravljanje dobilo z večjim izkušnjami bolj čvrsto podlago, porabila največ sredstev za izboljšanje proizvodnje in za dvig življenjskega standarda, prav tako pa je podjetje polagalo največjo pažnjo zaščiti delavstva. Za novo skladišče v tovarni je bilo uporabljeno 2 milijona dinarjev za izboljšanje razsvetljave v vezalnici (fluor-

rescenčna luč) 1,8 milijona, za stroje in strojne naprave 6 milijonov, za transformatorsko postajo 14 milijonov, za novo mizarino preko 2 milijona, za novo avtomatično telefonsko centralo preko 4 milijona, za stanovanjske hiše ob Savi preko 22 milijonov, za kino dvorano »Svobode II« 1 milijon, za ambulanto 1,5 milijon, na dinarjev itd.

Iz tega vidimo, da je kolektiv hrastniške steklarne dobro gospodaril; tudi nadalje bo vložil vse svoje moči za izbolj-

šanje delavskega upravljanja in za pravilno, socialistično gospodarstvo. Vendar pa bo treba, da bodo tudi odlični činitelji pokazali več razumevanja za pomoč pri dosegu sredstev za potrebne investicije v tovarni, da se le-ta dokončno izgradi in modernizira, kajti le tedaj bo zmogla konkurence in bo zagotovila kruh še večjemu številu delavcev, zlasti ženskim delovnim močem, ki čakajo na zaposlitev. Rigo

Obratovanje hrastniških apnenic je ogroženo

Štiri moderne apnenice, ki delujejo v sestavi Kemične tovarne, stoje v bližini Rucklovega mostu sredi Hrastnika. Tu so bile prvotno majhne poljske apnenice. Prve teh starih apnenic so obratovali že za časa gradnje državne — pozneje Južne železnice skozi savsko dolino. Apnenice sta zgradila tedaj Pekar in Špiler Pekar, ki je bil kmet in lastnik sveta, kjer stoji danes Steklarna in Kemična tovarna Pekarjevi so bili zelo ugledni občani trboveljsko-hrastniške občine. Imeli so tudi prvo gostilno v Hrastniku — v stavbi sedanega Sindikalnega doma Steklarna. Špiler pa je prišel od nekod v Zavadenski (hrastniški) graben, kupil od kmeta Tonača nekaj zemljišča in postal ugleden podjetnik. Pri sedanjih razširitvi hrastniške ceste so našli v bližini Meketovega staro, opuščeno poljsko apnenico. Ta je bila nabrži nekot Špilerjeva.

Špiler je gradil kot podjetnik prvi rudniški rov na zahodnem pobočju Starega Hrastnika, ki je bil znan pod imenom »Špilerjev rov«. Nasproti sedanje občinske hiše v Hrastniku je postavil Špiler stanovanjsko hišo in trgovino. Pozneje je to kupil trgovec Meke. V pritličju stanovanjske hiše je imel Špiler za tiste čase bolj moderen mlin, v katerega so hrastniški rudarji radi nosili žito v mletje. Rudarji so namreč takrat v rudniškem konsumnem magazinu dobivali namesto moka žito. To so prvotno delali v konsumu zaradi tega, da se moka ne bi pokvarila pri počasnem in neurejenem transportu — pozneje ko so imeli že železnico so pa določeni izkorskevalci rudarjev — kakor Špiler — imenitno zaslužili; še pri mletju žita. Tako je Špiler na račun delavcev zelo obogatel v Hrastniku. Ko je njegova hči Franca poročila širškega graščaka Julijusa Kramarja, po domače Zgajnarjevega, doma iz

Trbovelj (čitaj naš roman »Tiha voda«) — niso starši Špilerjevi šli hčerki dote, temveč ji merili zlatnike in srebrnike z mero.

Pozneje je kupil Špilerjeve poljske apnenice steklar Peter Ruckl, ki je namreč poročil vdovo po Janezu Pekarju. Ta se je smrtno ponesrečil, ko je s pomočjo smodnika lovil ribe v Savi. — Ruckl je postavil ob cesti manjšo, pozneje enonadstropno hišo, ki jo je moral Kemična tovarna po prvi svetovni vojni zaradi plazovja podreti. Kemična tovarna je namreč kupila vso Rucklovo posest s poljskimi apnenicami in kamnomolom vred od Gustina Ruckla, Petrovega nečaka, in postavila tudi v teku časa štiri moderne apnenice, ki so do sedaj — razen za časa okupacije — nemoteno obratovali.

V zadnjem času pa se je pojavil problem, češ: apnenice bodo morale prenehati z delom! Zakaj? Vsa okolica teh industrijskih naprav, razen kamnomoloma, je v premikajočem terenu. V kamnomolu se poleg prvotnega apnenca proizvajala velika množina gramoza, za katerega je premalo odjema. Zato odlagajo odvečni gramoz v bližini samega kamnomoloma. Ta velika množina neoprabnega gramoza pa pritiska na spodnje, že od nekdaj plazovite zemeljske plasti in je nevarnost, da nekoč lahko vse to zdrkne v dolino in zajezi potok Boben ob znanem Rucklovem mostu.

Komisija, ki si je nedavno ogledala položaj na tem mestu, je dovolila odlagati odvečni gramoz samo še v jamo pod kamnomolom. In ko bo ta polna — čez kakšno dve do štiri leta — bodo morale prenehati z delom apnenice Kemične tovarne, če se medtem ne bo našel kak drug izhod.

Pri apnenicah in kamnomolu je zaposleno okrog šestdeset delavcev. Škoda bo občutna za delavce in tovarno, če se v apnenicah ne bo več proizvajalo apno, ki uživa zaradi svoje izvrstne kakovosti slovesa.

Hrastniški invalidi s polagali svoj letni obračun

Lansko leto je imelo društvo 206 članov. Zaznamovati je znaten članski prirastek. Med letom so imeli invalidi dva članska sestanka, na katerih so obravnavali tekoče naloge in probleme organizacije. Odbor se je trudil, da bi vsi redno preje-

mali svoje invalidske penzije in nemoteno uživali pravice in ugodnosti, ki jih nudi invalidska zaščita.

V počastitev narodnega heroja Borisa Kidriča je organizacija podarila Društvu prijateljev mladine v Hrastniku 4000 din in gimnazijski knjižnici nekaj knjig. Priredila je za člane izlet v Postojno ter jim preskrbela po ugodni ceni velenjski premost. Prav tako je društvo invalidov s pomočjo Mestne ZB Hrastnik omogočilo 60 vojnim sirotam letovanje v Rimskih toplicah. Členarino je hrastniška organizacija v redu odvedla 85-odstotno okrajnemu odboru, od njega pa ni dobila nazaj niti dinarja, čeprav se je njeni obrniti za nujno pomoč samo enkrat za družino nekega umrlega člana. Okrajni odbor ni poslal niti zastopnika na občni zbor v Hrastnik, kar je graje vredno.

Naročnike na »Invalidski vestnik« je društvo dvignilo na 97. Povezava odbora s množičnimi organizacijami je bila razen z ZB slaba, a ne po krivdi invalidov. V zadnjih treh letih ni bila invalidska organizacija niti enkrat vabljena na kakšno konferenco ali proslavo, kamor se vabijo predstavniki vseh organizacij. Ni znano, ali je to podcenjevanje, ali pa predstavnik množičnih organizacij ne

vedo, da je v Hrastniku društvo invalidov.

Zastopnik LOMO tov. Kenk je poudarjal povezave z množičnimi organizacijami. Kljub temu da so invalidi in vdove mnogo žrtvovale za našo svobodo, nekatere organizacije pozabljajo na nje. Mestni ljudski odbor pa ima isto zanimanje za to organizacijo kot za druge, in še posebno sedanjim predsednikom občine tov. Brečko, ki hoče biti pravičen vsem. Zastopnik občine je še govoril o otrocih padlih borcev, ki jim bo treba tudi letos z družinami močmi omogočiti razna letovanja.

Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor s tov. Potiskom na čelu.

Rentgenski pregled. V soboto popoldne in v nedeljo cel dan sta vozila dva avtobusa iz Hrastnika v Trbovlje osebe Steklarna na rentgenski pregled. V disperanzju je bilo v obeh dneh pregledano okrog 600 ljudi. — Prihodnji pregled bo 25. aprila.

Koncert v Spod. Hrastniku. Pevski odsek »Svobode II« se pridno pripravlja na samostojni pevski koncert, ki bo v nedeljo 17. aprila.

Pomlad v Zasavju. Ob Savi že zelene vrbe, breze in cvetje marelice. V nedeljo jutraj pa je hudo pobelila slana naša travnike, ki že prav tako lepo zelene. — Škode na rastlinstvu še ni bilo.

Ustanovitev društva inženirjev in tehnikov v STT

Dne 6. aprila 1954 so se v Strojni tovarni Trbovlje zbrali inženirji in tehniki, da ustanovijo v okviru svojega podjetja samostojno organizacijo Društva inženirjev in tehnikov.

V Strojni tovarni je zaposleno 54 inženirjev in tehnikov, kar je precej lepo število. Nekateri izmed njih so bili že lanske leto organizirani v Društvu rudarsko-metalurških inženirjev in tehnikov, ki ima svoj sedež na upravi rudnika Trbovlje-Hrastnik. Pokazalo se je pa, da imajo inženirji in tehniki v Strojni tovarni precej drugačno delovno področje kot pa njihovi tovariši na rudniku, zaradi tega so ustanovili samostojno stanovsko društvo, vendar so še vedno sekcija društva DRMIT.

V Trbovljah službuje že sedaj mnogo inženirjev in tehnikov rudarske, strojne, elektro, gradbene in kemijske stroke, njihovi-

vo število pa se stalno veča. Zaradi tega je bil na tem sestanku stavljen predlog, da se ustanovi skupni odbor DIT okraja Trbovlje, ki bi zajel v svoje sekcije vse do sedaj še neorganizirane člane. Posamezne sekcije, ki bi se ustanovile, bi na ta način lahko omejile svoje delo po svoji specializaciji in področjih, ki jih predvsem zanimajo — močna organizacija v okrajnem merilu pa bi omogočila DIT uspešnejše delo za dosego njegovih ciljev.

Društvo DIT v Strojni tovarni bo skrbelo za nenehno dvig strokovne ter gospodarsko-politične razgledanosti svojih članov. Z raznimi strokovnimi predavanji, ekskurzijami in debatnimi večeri si bo članstvo širilo svoje tehnično obzorje, da na ta način čimbolj koristi svoji tovarni in naši socialistični skupnosti. S. D.

Tragedija v ledenici

(Donešek k zgodovini NOV v Zasavju)

Ob neki priložnosti smo v našem listu že poročali o življenju in delu litijskega krajanca učitelja Vena Tauferja, ki je postal žrtev okupatorja v Gabrovki nad Litijo. Tedanji zapiske sem pisal po osebnih spominih, pa tudi po pripovedovanju Litijanov, ki so bili med NOV doma. Te dni pa sem bil na obisku v Gabrovki, kjer sem si ogledal grob pokojnega naprednega učitelja Vena Tauferja. Ta je pokopan na svetokriškem pokopališču, na njegovem grobu je takle napis:

Ubita v ledenici 28. 10. 1943
Taufer Veno, učitelj, rojen 15. 9. 1905
Zavrj Ignac, organist, rojen 15. 7. 1889.

Ob tem obisku na grobu sem se sešel tudi s tov. Janezom Bregarjem, sedanjim nameščencem gabrovske Kmetijske zadruge, ki je bil med NOV najozbiljše sodelavec pokojnega Vena Tauferja. Ko mu je bila ob nemškem vdoru zažgana svetokriška osov. šola in je prišla Tauferjeva družina ob imetje in krov, je sprejel Janez Bregar Vena Tauferja pod svojo streho.

28. oktobra 1943 so prihajali v Sv. Križ Nemci, ki so razširili veliko ofenzivo na vse področje do Čateža. V Gabrovki so areti-

rali 15 oseb, med njimi tudi učitelja Vena Tauferja in tov. Janeza Bregarja. Krvoločni okupatorji so jih hoteli postreliti že na poti, ki drži od šole v spodnji del vasi. Tam so pripravili še mitraljeze. Ker pa so bili ob vsej poti otroci in žene, so svoj naklep spremenili. Vse aretirance, ki so jih osumili sodelovanja s »komunisti«, so odvedli do zapuščene ledenice, tedaj last mesarja Franca Grdina, po domače v Trdinovo ledenico, ki je ostala poleg mesarjeve hiše in mesnice. Ta ledenica je bila majhna stavba, dolga 3 metre in široka prav toliko. Imela je dva prostora, predprostor in glavni del. V to, niti devet kvadrat. metrov veliko shrambo brez vsake svetlobe so Nemci zbasali vseh 15 ujetnikov. Kaj bo z njimi, seveda niso neresnički vedeli. Malo zatem, ko so jih potisnili za debela vrata, je eden izmed Nemcev napol odprl vrata.

Tov. Janez Bregar mi je oni dan pripovedoval: Tedaj ko so se odprla vrata, smo bili veseli, saj smo dobili vsaj trohico svežega zraka. V tem pa smo za-

pazili, da je nemški stražar nekaj vrzel proti nam, nakar je sledila detonacija. Svaba je zagal med nas bombo. Eksplozija je bila tako močna in oglušujoča, da nas je vse vrglo po tleh. Bili smo omamljeni. Prvi bombi je sledilo še pet drugih. Ležali smo po tleh v temi. Vse nas je dušilo, nekateri smo bili tudi ranjeni. Drugi že morda mrtvi, kdo je vedel kaj podrobnosti v temi in sredi datonacij. Nato so brezdušni nacisti ledenico zažgali in zatem odšli. Nekaj letnikov je bilo mrtvih, drugi ranjeni. Venu Tauferju so pri živem telesu zgorile noge do kosti. Ignac Zavrj, Janez Burja in Anton Ribič so bili mrtvi. Taufer je kmalu zatem zaradi ran umrl. Ledenica, ki je imela debele dvojne lesene stene in vmes nabito žaganje, je naglo gorela.

Janez Bregar je bil v goreči ledenici od bomb močno ranjen, ostal pa je živ; bolehal je precej časa. Danes je uslužbenec gabrovske KZ in še živa priča težkih dni v oktobru leta 1943 in sotrpni učitelja Vena Tauferja.

Jože Zupančič

2. maja v Trbovljah velike avio-moto dirke

Delavsko prosvetno društvo „Svoboda-Center“ v Trbovljah si je zadalo nove naloge

Najmočnejše Delavsko prosvetno društvo v revirjih — „Svoboda-Center“ v Trbovljah — je polagalo v torek, 6. aprila, obračun svojega dela. K pregledu in oceni tega dela so se zbrali v Delavskem domu poleg članstva tudi predstavniki naših oblasti in političnih organizacij. Med temi smo opazili predsednika LOMO Trbovlje tov. Lojzeta Dularja, sekretarja MK ZK Trbovlje tov. Dušana Povšeta, zastopnika OK ZK Trbovlje tov. Mirka Skalinu in še druge.

Občni zbor, ki je bil napovedan za 5. uro popoldne, se je pričel šele ob tridesetih na 6. uro.

Poročilo predsednika

Po otvoritvi občnega zbora in izvolitvi delovnega predsedstva je sledilo poročilo predsednika društva, tov. Ivana Sorna in tajnika tov. Tineta Klopčiča. Predsednik je v svojem poročilu navedel pozitivne strani dela, na drugi strani pa opozoril na nekatere negativne pojave v društvu in njegovih sekcijah. V teh sekcijah so člani društva opravili od zadnjega občnega zbora 112.885 delovnih ur za vaje in nastope na prireditvah svojih sekcij. Pri gradnji novega Delavskega doma so člani napravili 404 udarne ure. Tovariš Sorn je nato v imenu vsega članstva izrekel toplo zahvalo gradbenemu odboru Delavskega doma za njegovo prizadevanje, še posebej pa za neutrudno delo tovariša Lojzeta Ribiča in Milana Kožuha ter vsem ostalim. Ob tej priložnosti se je zahvalil vsem podjetjem in ustanovam, ki so finančno ali materialno podprli gradnjo tega velikega Doma.

Predsednik društva se je v naslednjem dotaknil nekaterih slabosti v delu društva. Opozoril je, da sekcije vse premalo skrbijo za skupne dohodke društva, vse preveč pa teže za tem, da bi dobile čim več sredstev iz skupne društvene blagajne. Prav tako se je dotaknil nekaterih nepravilnih pojavov v gledališki sekciji ter predlagal, naj se pod okriljem dramske družine ustanovi mladinska gledališka skupina. Ta predlog je občni zbor ob zaključku sprejel.

Poročilo tajnika in blagajnika

Iz poročila tajnika smo povzeli, da društvo šteje 568 članov, med njimi 165 mladincev in 219 žena, vendar je v društvu vse premalo mladine in žena. Med največje uspehe „Svobode-Center“ je šteti v preteklem letu vsekakor ustanovitev Mladinske godbe na pihala, ki je imela že 28 javnih nastopov, med njimi 25 izven Trbovlj. Uspešni odseki so bili nadalje Delavska godba na pihala, mešani pevski zbor „Slavček“ in delno tudi gledališka skupina. Tudi moški pevski zbor „Zarja“ je svoje težave prebrel ter dosegel uspehe.

Gledališki aktiv ni bil posebno delaven. Zato je bil storjen sklep, da se v tej sekciji zbere še ena skupina, v kateri so sodelovali večinoma stari gledališki igralci izpred vojne. Res je, da ta skupina ni dala na oder kvalitetnih del, vendar je težila za tem, da pridelne v svoje vrste predvsem mladi kader, kar ji je delno že uspelo.

Slaba stran v delu posameznih sekcij je bila tudi v tem, da so zelo neredno pošiljali poročila

na razpis tekmovanja glavnega odbora Zveze „Svoboda“ v Ljubljani. — Tudi Ljudska univerza se ne more pohvaliti s posebno delavnostjo, prav tako so bila njena predavanja slabo obiskana. — Iz blagajniškega poročila je razvidno, da so posamezne sekcije po večini dobro gospodarile. Res je, da so imele primanjkljaje, vendar so se le-ti krili z dotacijami.

Diskusija

Po teh poročilih je zavladala v dvorani neka čudna tišina. Nisi imel občutka, da prisostvuješ občenemu zboru velikega društva „Svobode-Center“. No — pa se je diskusija končno le razvila, zlasti pa je v njej prišlo do izjave, da je „tiščalo“ skupino dramskih igralcev, ki jo vodi tov. Polde Majdič. Ta skupina je namreč nastopila z gledališko igro „On in njegova sestra“. Igra je bila zelo pomanjkljivo naštudirana in je slabo uspela, kar pa je v glavnem pripisovati novim kadrom, ki so bili v igro pritegnjeni. Prav tako tudi vsebinsko nima to gledališko delo prav ničesar skupnega z idejno, odbor Socialistične zveze mesta Trbovlje je bil prav zaradi tega mnenja, da se opusti nadaljnje uprizarjanje te igre, vendar so nekateri posamezniki raznesli med trbovlskim prebivalstvom novico, da je odbor Socialistične zveze igre prepovedal. Resničen položaj s to igro je prikazal predsednik Socialistične zveze in sekretar MK ZK Trbovlje tov. Dušan Povše, da uprizarjanje te igre ni bilo prepovedano, pač pa je bila izražena želja, da je boljše, če se ta igra odstavi z dnevnega reda.

Pravilno je bilo nadalje v diskusiji poudarjeno, da opustitev uprizarjanja igre „On in njegova sestra“ ni morda v zvezi z nastopom tega ali onega igralca na odru, kakor je bil to primer s tovarišem D. Ta tovariš je krivdo v svoji preteklosti že popravil in popravi, zato mu danes nihče ne more krati pravice, da se po prestani kazni javno udeležuje, če ima za to veselje in če priznava program Socialistične zveze in „Svobode“.

Iz diskusije tov. Teržana in Majdiča si pa dobil vtis, da sta oba tovariša vzela vprašanje „inkriminirane“ igre preveč osebno. Nadaljnji potek debate je razvil iz tovaršev in postavil pravilno tezo, da je namreč treba vnesti tudi v gledališko sekcijo večjo množičnost, da preide iz svoje dosedanje ozkosti in nima ustreznega podmladka, in da je treba nuditi vso podporo in pomoč dramski skupini starih Svobodasov — prav tako pa naj ta skupina teži za tem, da bo dajala na oder kvalitetna gledališka dela. „Delajmo vsi za enega in eden za vse — pa bomo zmagali“ — tako je dejal ob koncu tov. Dušan Povše, s katerim geslom je naletel na splošno pritrdjevanje.

V nadaljnji diskusiji je občni zbor še mnogo razpravljal o delu nekdanjih starih „Svobod“ in o idejem delu v posameznih sekcijah. Precej neugodno je vplivala razprava o odnosih med Delavsko godbo in Mladinsko godbo. Občni zbor je sprejel sklep, da ostane Mladinska godba sekcija „Svobode“ — matičnega društva.

V diskusiji je bilo prav tako poudarjeno, da je treba v dru-

štvu več družabnosti in iskrenih medsebojnih odnosov. Naglašeno je bilo nadalje, naj se vsake tri mesece skličejo članski sestanki vseh društvenih sekcij, na katerih naj se obravnavajo vsi problemi društva. Ustemen je bil predlog tov. Majdiča, naj v prihodnje vsa nesoglasja in spore v sekcijah in med sekcijami rešuje društveno častno razsodišče, ki je bilo izvoljeno.

Svoje misli o nadaljnjem delu naših „Svobod“ je ob zaključku občnega zbora, ki naj pomeni prelomnico v društvenem delu, nanizal še tov. Mirko Skalin. — Pri volitvah je občni zbor pomembno izvolil za predsednika „Svobode-Center“ tov. Ivana Sorna, ki mu je skupščina dala polno priznanje za njegovo delo, za tajnika pa je bil izvoljen tov. Tine Korimšek.

Med sklepi, ki jih je sprejel občni zbor, je bilo poudarjeno, da bo društvo skrbelo tudi za idejno vzgojo članstva posameznih sekcij. Tako bo v prihodnje več predavanj o marksizmu, o našem socialističnem gospodarstvu itd. Vsa skrb in prizadevanje društva „Svobode-Center“ bosta težila za tem, da bodo vse društvene prireditve vseskozi odraz resnične delavske kulture. Prav tako je občni zbor sklenil, da si „Svoboda-Center“ ustanovi čimprej svojo društveno čitalnico ter s sodelovanjem z ostalimi množičnimi organizacijami in društvi centra bolje postavi temelje za kulturno delo na svojem področju ter nadaljuje pot, ki jo je nakazal delavskim prosvetnim društvom kongres društev „Svoboda“ leta 1952 v Trbovljah.

Italijanski film „Kako sem odkril Ameriko“

Prijatelja Cristoforo Colombo, stari vojščak brez posla in Gaetano, poklicni lenuh in postopek, sta ostala brez strehe in denarja. Sklenila sta se odseliti v Ameriko. Prijavila sta se kot strokovnjaka za poljedelske stroje. Toda še preden sta prišla na krov ladje, ki naj ju popelje v Ameriko, sta naredila s svojim „strokovnjakstvom“ mnogo škode. Na ladjo sta se pa kljub temu vtihovala.

Spotoma so odkrili slepa potnika, a rešila ju je stara in bogata Američanka iz ameriškega Juga, ki se je zaljubila v Gaetana. Kljub številnim težavam sta vendarle prišla v Ameriko. Tudi tukaj ju ni čakalo lahko življenje, temveč polno zaprek, ki sta jih pogumno premočevala. Tu sta tudi srečala Stellino, ki je iskala svojega ljubčka. Skupaj z njo sta začela obdelovati zemljo, toda ker tudi o tem nista vedela kaj posebnega, sta se morala boriti z nešteti težavami in neudnostmi. Pri tem ju je dohitela stara Američanka, ki je zahtevala sedaj od Gaetana, da jo poroči, kakor je to obljubil na ladji. Da bi prišla vendarle do denarja, s katerim bi se odkrivala sitne stare device, sta sklenila nastopiti v bikoborbi. Toda Gaetanu ni uspelo uspraviti z injekcijo mamila pravega bika in Cristoforo se je moral boriti s podivjanim bikom, kar ga je znova spravljalo v stotine komičnih situacij.

Komaj se je Cristoforo rešil bika, sta ugotovila, da je Gaetano uspeval bika, s katerim se je moral boriti ljubček mlade Stelle.

line. Zmaga mu je prinesla nagrado, ki je mlademu paru omogočila poroko.

Ko jima je spodletelo tudi z bikoborbo, sta poskušala še nekaj, da bi zlezla na zeleno vejo. Med drugim sta bila prepričana, da sta našla izvor nafte in že zopet se je Gaetano izmaknil poroki s staro Američanko. Toda kakšno razočaranje, ko sta ugotovila, da je bil izvor le navrtan cevovod nafte.

Razočarana nad Novim svetom sta se sklenila zopet vrniti v staro domovino. Vkrcala sta se na staro, zapuščeno barko in ponosno, odklanjajoč vsako tujo pomoč, odjadrala nazaj v Evropo...

Kljub vsemu pa nepregledna vrsta izredno duhovitih in komičnih dogodivščin, katerim se od srca nasmejemo.

Kino „Svoboda Zasavje“

bo predvajal od 14. do 19. aprila 1954 naslednje filme: francoski film

„MESEČNIK BONIFACIJ“

v sredo, 14. aprila, ob 5. in 7. uri; v četrtek, 15. aprila, ob 5. in 7. uri.

Ameriški film

„RAPSDIJA OTOŽNOSTI“

v soboto, 17. aprila, ob 5. in 7. uri; v nedeljo, 18. aprila ob 3., 5. in 7. uri; v ponedeljek, 19. aprila, ob 5. in 7. uri.

Potujoči kino LP Trbovlje

bo predvajal od 15. do 19. aprila angleški film „Sedmi križ“.

V petek, 15. aprila, ob 19. uri v Čebah; v soboto, 16. aprila, ob 17.30 v Izlakah; ob 20. uri pa v Mlinšah; v nedeljo, 17. aprila, ob 11. uri v Podkumu, ob 15. uri v Jagnjenici, ob 18. uri pa v Vrhomem; v ponedeljek, 18. aprila, ob 17.30 v Zidanem mostu, ob 20. uri pa v Lok pri Zidanem mostu; v torek, 19. aprila, ob 19. uri na Dobrni.

Program potujočega kina LP okraja Trbovlje do 30. junija 1954

Od 23.—26. aprila angleški film „Hitrejši od zvoka“; od 30. IV. do 3. V. amer. film „Viva Zapata“; od 7.—10. maja avstrijski film „Dolga pot“; od 14. do 17. maja ameriški film „Zaklad Sere Madre“; od 21.—24. maja ameriški film „Oklahoma Kid“; od 28.—31. maja ameriški film „Krvna osveta“; od 4.—7. junija francoski film „Panika“; od 11.—14. junija ameriški film „Vdova z divjega zapada“; od 18.—21. junija francoski film „Zabranjene igre“; od 25.—28. junija ameriški film „Hiša na 92. cesti“.

PLATON O KARTANJU

Znani grški mislec Platon je ujel enega od svojih učencev pri kartanju in ga grajal.

»Toda saj igrar samo za majhne vsote,« je odvrnil učenec.

»Ne očitam ti tega zaradi denarja, temveč zato, ker si izgubljal čas,« mu je odgovoril Platon.

Kotiček za naše pionirje

Pionirsko šahovsko prvenstvo osnovne šole Trbovlje-Vode

Kakor smo na kratko poročali že v prejšnji številki, se je dne 29. marca začelo na pobudo tov. učitelja Grešaka in tov. Skrijanca na osnovni šoli na Vodah pionirsko prvenstvo v šahu. Udeležilo se ga je 40 pionirjev in ena pionirka. Tekmovalci so bili razdeljeni v pet skupin. V prvi skupini, ki je igrala dopoldne, je izmed osmih šahistov zmagala pionirka Mira Sribar s 7 točkami. Drugo mesto je zasedel pionir Ervin Jarc s 6 točkami. Tretji je bil Rudi Kreže s 5 točkami. Trije so se uvrstili v nadaljnje tekmovanje. V drugi skupini je tekmovalo 8 pionirjev. Zmagal je Janez Kreže s 6,5 točke pred Stanislavom Kračanom, Janezom Kunstljem in Rudijem Abramom, ki so dosegli 5 točk. Vsi imenovani so se plasirali za nadaljnje tekmovanje.

V tretji skupini, kjer je sodelovalo deset tekmovalcev, je zmagal Mirko Golob s 8,5 točke. Drugo mesto je osvojil Jože Kastelic s 8 točkami. Tretji je bil Teo Klančič s 6,5 točke. V četrto skupini je zmagal pionir Ivan Planinc s 7 točkami, drugo in tretje mesto sta pa zavzela Milko Jazbec in Ivan Lebar s 5 točkami. V peti skupini, v kateri so igrali zamudniki, se je od 7 šahistov uvrstil na prvo mesto Peter Kunstelj s 5 točkami, drugi je bil Vinko Kurent s 4,5 točke.

tretji pa Ivan Vratnar s 4 točkami.

Vsi navedeni so se uvrstili v polfinale. Igrali so v 2 skupinah, in sicer v vsaki po 8 tekmovalcev. V prvi skupini polfinala sta zmagala Rudi Kreže in Mirko Golob s 5,5 točke. Tretji je bil Ivan Planinc s 5 točkami. V drugi polfinalni skupini pa je zmagal Jože Kastelic s 5,5 točke pred Milkom Jazbecem in Ivanom Vratnarjem s 5 točkami.

V finalnem turnirju za prvenstvo šole je sodelovalo 6 pionirjev. Zmagala sta Rudi Kreže in Jože Kastelic s 4 točkami pred Ivanom Planincem s 3 točkami. Sledijo: Milko Jazbec in Mirko Golob z 2 točkama in Ivan Vratnar brez točk. Za prvaka šole sta se pomerila v dveh partijah Rudi Kreže in Jože Kastelic. Zmagal je Kastelic z 1,5:0,5. Sprva so pionirji igrali bolj slabo, proti koncu tekmovanja pa so bili dosti boljši.

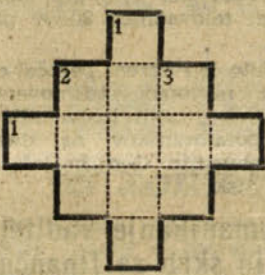
Igrali so v prostori šahovske sekcije Rudarja pod vodstvom člana te sekcije.

Hinko Jazbec

Ali boste verjeli...

...da odpade od 600 tisoč črk, ki jih ima 300 strani debela knjiga, več kot 400 tisoč črk na devet črk: e, n, i, r, s, t, u, d in a?

Nagradni magični lik

Vodoravno in navpično: 1. obrtnik, 2. iglasto drevo; 3. vodna žival.

Črke: AA, B, KKK, L, OO, RRRR.

Rešitve naj nam pionirji prinesejo ali pa pošljejo do sobote, 17. aprila popoldne. Izrečani rešitvi bo dobil od nas lepo knjigo v spomin.

Nagradna slikanica iz prejšnje številke

Naše pionirke in pionirji so spravili komisijo, ki naj odloči, katera vposlana pobavarna slikanica iz prejšnje številke našega lista (trije živalski muzikanti: lisčica, zajček, mučica) je najboljša, v veliko zadrage, komu naj prisodi nagrado. Končno je komisija odobrila pet najlepših, kjer je žreb odločil (upoštevali smo tudi starost risarjev), da dobi I. nagrado Frančiška Sopar, učenka gimnazije z Dolga pri Hrastniku.

»Lej, Julijus, kmalu se bodo gavtrože razcveteli!«

Nagradil jo je s siličim smehljajem, ko jo je pozdravil. Oh, vrtnice, sinje nebo, prvi obeti poletja v zraku in cesta pod urnimi mladimi nogami — kaj more biti lepšega? Preden pa se je odločil da pojda proti Golavcu, se je ozrl še nazaj. Somaštrova hiša ga je medleno spominjala prvih otroških let...

3

»Vsim je učitelj beraščo

znano! Krog v leseni moramo hoditi, se hliniti seljanom, jih prositi: de b' zmesi dali kako pest za hrano...«

Julijus se je spominjal, da je njegov oče, ki je bil pred somaštrov Jergljem učitelj v Zabukovju, rad govoril te besede, kadar je bil take volje, da se je samemu sebi rogal. Teda si je povezoval trdi črni klobuk globlje na čelo in se je smehljaj s prekratko zgornjo ustnico, ki je bila prenežna, preobčutljiva za moškega.

Hudo je bilo tedanjim učiteljem ob sobotah pobirati od učencev učne groše, z mavho prosjačiti od hiše do hiše, proseč za pičlo somaštrovo boro, opravljati mežarske posle, gošati na plesiščih... Kljub temu pa se je somaštrov Hramarju posrečilo ohraniti neko dostojanstvo, tisto čudno dostojanstvo padle veličine, ki se ga je še zdaj Ju-

lijus spominjal kot nečesa gniljivega, vzvišenega in hkrati tudi smešnega.

Ta somašter ki je le v stiski postal učitelj, ker je moral pravno študije obesiti na klin, se ni mogel privaditi svojemu novemu položaju in je do smrti ostal gošpod, tisto čudno nerazumljivo bitje, ki mu kmet ne zaupa in ga vendar na tihem občuduje. Kajti rodil se je kot sin širskega graščaka, pa je moral potem po svetu, ker se je sprl z očetom in starejšim bratom.

Da je bil Franc Hramar iz dobre rodbine, se je zdelo njegovi družini pozneje kot neka posebnost prednost in njegovih otrok ni nikoli zapustila misel, da so zaradi tega nekaj boljšega od ostalih. Solnino in boro je pobirala zanj žena Jerčka, on sam pa je hodil naokoli v oguljeni črni suknji, s trdim črnim klobukom na glavi in z beležnico v žepu, kamor si je zapisoval neke pesmi, največkrat tedej, ko je bil pijan. Takšnega ga je tudi Julijus imel v spominu: vinjenega, otožnega, šepetajočega tuje besede.

Leta 1847 se je bil poročil — iz ljubezni, ki je bila kratkotrajna in uničujoča, kakor napad tropične mrzlice. In nihče ni izvedel, če se je kdaj kesal svojega naglega sklepa, da se poroči s Kobacevo Jerčko, kajti nikoli se ni pritožil čez njo. Ta somaštrova, ki ni znala napisati niti svojega imena, je še po po-

roki mešala glave zabukovskim dedcem, da so nazadnje še celo gospod fajmošter lazili za njo. Življenje z Jerčko ni moglo biti prav prijetno in Julijus se je še dolgo spominjal izbruhov svoje matere, ki je v divjih besedah zmerjala in grajala očeta. Ko je bilo Julijusu osem let, sta zakonca drug za drugim podlegla legarju, ki je takrat razsajal po dolini.

Za Julijusa in za njegovo dve leti mlajšo sestro Filomeno pa se je zavzel njihov boter, Zgajnar.

4

»Kako pa bi mogel biti sin razumen, ubogljiv in krotak, ko mu je bila mati kakor živ vrag, oče pa gosposki človek?« se je ta trenutek vprašal boter Zgajnar. Saj je še Filomena pri vsej svoji spodobnosti bila po svoje trčena. Ni še dve leti tega, da je za nekaj časa pobegnila v skalnato votlino na Klečki. Tam je hotela živeti kakor puščavnik od sladkih korenin in od divne medu...

Ta misel, da je Julijus večinoma svojih slabih lastnosti podedoval od staršev, je bila nekako opravljeno zanj in tudi za botra, ki se mu ni posrečilo, da bi iz fanta napravil resnega človeka. Kajti vzgajati iskro žrebe kakor je bil Julijus, je presegalo zmogljivost postarnega človeka, ki je bil tako moder, da je še celo poletni nosil flanelaste spodnje hlače. (Dalje prihodnjik)

Mira Pucova:

TIHA VODA

Roman

»Ne bom lokala za teboj, če se več ne prikaže,« je razsrdno zavpila. »Izbrala si bom drugega — lahko jih dobim na vsak prst deset in boljših od tebe!«

Sele zadaj je opazila Julijusova gola ramena in njegove prsi.

»Kakšen pa si?« mu je očitala in strasno jo je imelo, da bi ga pogledala še enkrat. A premagala se je. Zavrtela se je stran od okna — tako hitro, da sta ji obe poškrobljeni spodnjici zaplapolali in zašumeli pod krilom kakor silen platen vrtnec. Pogonila se je proti vrtnim vratom. Skripala so v tedajšji Namazati bi jih bilo treba, je pomislila. Ko bom jaz gospodinja tukaj...

Za je bila na cesti. Julijus se je režal. »Počakaj, Franček!«

Toda izginila je za bližnjim vogalom, ne da bi se ozrla, on pa je še za trenutek postal ob oknu.

Nad skalnatim robom Klečke, ki se je dvigala onstran potoka Rečice v nebo, je plaval en sam bel oblak, puhač in okrogel kakor neke vrste nebeška pernica, zrak pa je bil sladak in čist. Julijus je napel prsi, ko je zadihal. Začutil je, kako vstaja vse. Je razposajeno in globoko v

njem in mu kipi v oči in v roke. Pričel je mahati: okoli sebe, glasno je zapel. Radost mu je v donečih nevezanih besedah vrela iz grla tako glasno in neugnano, da so zaženketale šipe v razmajanih oknicah. Pod njegovimi bobnečimi koraki; se je dramila vasa stara hiša. Tla so škrapala in vrata so se tresla in Filomena, Julijusova sestra, je vedela pri priči, da mu mora pogreti zajtrk.

Spodaj v trgovini je boter Zgajnar dvignil k odznavajočemu stropu svojo smešno malo bradico: »Nu, končno je vstal tudi Julijus!«

Železna vrata trgovine je bil odprl že ob šestih, da bi postregel prvih odjemalcev, ki so z oddaljenih kmetij prihajali v vas k zgodnji maži. Mimogrede je skočil v »pisarno«, majhno temno sobico poleg trgovine, od koder so držale mračne lesene stopnice v zgornje prostore.

»Julijus, pridi v trgovino!« je zaklical skozi odprta vrata.

»Tako, boter,« se je oglasilo od zgoraj.

Julijus pa si je bil ravnokar zavezal črno svileni ovratnik, ki se je lepo prilagala njegovi sveži beli srcaji in se mu je vrhu tega zdela zelo gosposka.

Az kultura in Sport

Športni javnosti Trbovelj v premislek

V prejšnji številki »Zasavskega vestnika« je bila razpisana anketa za športno javnost v Trbovljah, in to v članku »Sportnikom in športni publiki v premislek«.

Ker ta članek tangira, tudi nedavno ustanovljeno SD »Svoboda« v Trbovljah, v njem pa prikrija dejansko situacijo oziroma krivdo določenih ljudi pri SD »Rudarju« za padeš športa na tako nizko stopnjo v »Rudarju« ter nesodelovanje svojega društva z obema ostalima športnima kluboma v Trbovljah, se pridružujem tej anketi s svojim osebnim mnenjem o stvari, kjer hočem dati nekaj pripomb za vse ljubitelje športa v Trbovljah.

Strinjam se s tem, da naši oblastveni forumi, razne organizacije in delovni kolektivi posvečajo skrb fizikalni dejavnosti, vendar sem mnenja, da ta skrb ne zadostuje, da bi se posamezna društva oslanjala in zanašala samo na to pomoč. Pač pa bi treba več politično-vzgojnega dela med člani društev, da se odpravijo nezaželeni trenja med posameznimi športnimi klubi, ki se v zadnjem času zelo poostrojuje ter grede v pravcu v nekdanji kapitalistični družbi, ne pa v socialistično preobrazbo naših športnikov. Prav tako bi treba vzgojiti aktivne in podpirne člane športnih društev v ljubizmi do društva in da bodo tem društvom pomagali, kjer koli in kadar koli bo to potrebno. Glede finančnih in materialnih sredstev, ki jih bodo dali oblastni forumi ali pa naši delovni kolektivi športnim društvom, bi pa priporočal vsem klubom, da ta sredstva pravilno in gospodarsko izkoristijo.

V navedenem članku je omenjeno, da z ustanovitvijo dveh novih športnih društev v Trbovljah — »Svoboda« in »Dobru« — kvaliteta nogometa v Trbovljah od leta do leta pada. Moje mnenje je, da kvaliteta — pa najsi bo za kakršno koli področje športa — vidno raste le v pogojih konkurence. Brez konkurence ni vidnih uspehov. Da je nogomet v Trbovljah na nizkem nivoju, ni temu kriva konkurenca obeh novih športnih društev, pač pa jo bo treba iskati nekje drugje. V poljanilo o tej stvari bi rad poudaril to, da pri nogometnem klubu »Rudar« sodelujejo eni in isti nogometaši. Ni mi znano niti eno ime nogometaša, ki je bil član lige nogometa »Rudarja«, da pa je sedaj član obeh novih športnih klubov v Trbovljah. Kolikor pa gre za kak izjemen primer, potem ta posameznik ni bil član lige nogometa »Rudarja«. To se s drugimi besedami pravi, da »Rudar« razpolaga s istimi člani nogometnega kluba kot v razdobju, ko je bil »Rudar« še član II. zvezne lige, kvaliteta nogometa pa vendar

pada in nazaduje iz leta v leto. Če so pa določeni člani nogometnega kluba »Rudar« odšli v klube izven Trbovelj, potem to prav gotovo ni krivda »beh novih športnih klubov v kraju in tudi ne konkurenca. Nekaj pa je res, da vsak klub v svojem razvoju preživlja v določenem času svojo krizo.

Najbolj zanimivo v navedenem članku pa je to, kjer dopisnik omenja, da je novo društvo »Rejce« na ustanovnem obnem zboru sprejelo sklep, da bo najboljši nogometaše dalo na razpolago klubu »Rudarju«. Ta sklep je bil res sprejet — morda bi se tudi izjavil — če bi bili medsebojni odnosi med klubi res športni, toda novemu društvu se je oviralo delo z različnimi ukrepi, ki so bili možni samo pri »Rudarju«. To delo se je oviralo pri treningih, pri prijateljskih tekmah in prvenstvenih srečanjih. To je bilo možno, saj niti »Svoboda« niti »Dobru« nista imeli svojega nogometnega igrišča. Danes pa se postavlja vprašanje, čemu toliko finančnih sredstev za fizikalno in kakaj se drobijo na toliko mesta. Seveda je treba podpirati vsa društva, ki obstajajo; nova društva potrebujejo prostore, da bodo lahko trenirala, tekmovala in hkrati napredovala. Do vsega tega pa

je prišlo zaradi tega, ker že od početka ni bilo socialističnega pogleda na poslovanje športa v Trbovljah. Več medsebojnega tovarštva, pa bi stadion v Trbovljah zadostoval za vsa tekmovanja treh društev, za treninge bi pa s skupno možno vseh treh klubov dogradili le zasloni prostor, kjer bi se nogometaši urili in vadili.

Zelo lepo je slišati, da bi nova društva dajala najboljši nogometaše centralnemu športnemu društvu z namenom, da se dvigne kvaliteta nogometa v naših revirih. Vprašamo se pa nehoti, zakaj »Rudar« ni hotel nič slišati oziroma se je upiral temu, da bi dal svoje najboljši nogometaše za dvig kvalitete slovenskega nogometa in s tem pomoč naši republiki, da bi nas našli slovenski nogometaši zastopali v I. zvezni ligi in morda tudi v tujini. Prepričan sem, da se novoustanovljeni klubi v Trbovljah ne bi branili dati najboljši nogometaše v centralni nogometni klub v kraju, če bi ta klub oddajal svoje najboljši moči za kvaliteten dvig nogometa v naši republiki.

Več socialistične morale pri dvigu kvalitete nogometa in ostalega športa v Trbovljah — in uspeh ne bo izostal!

Lojze Sotlar.

Množičnost — cilj TVD „Partizana“

(Z rednega občnega zbora Okrajnega telovadnega odbora Trbovlje)

Pretekli teden so se zbrali delegati TVD »Partizana« okraja Trbovlje na redni občni zbor. Zboru sta prisostvovala poleg delegatov zastopnik Republiške zveze »Partizan« in sekretar Okrajnega odbora SZDL tovariš Janez Jesenšek.

Po uvodnem govoru predsednika Okrajnega telovadnega odbora tov. Gosaka, je podal poročilo o delu TVD »Partizana« tov. Ivan Sovdat.

Počasen, toda nenehen dvig števila članstva

Referent se je v svojem poročilu omejil na statistični prikaz dejavnosti TVD »Partizana«, medtem ko so probleme, ki se pojavljajo v društvih, iznašali diskutanti po poročilu referenta. Število članstva se vse od ustanovitve TVD »Partizana« počasi, toda nenehno dviga. Tako je število 864 članov v letu 1952 naraslo v letu 1953 na 1002 člana.

Iz poročila o številu vključene mladine po posameznih društvih v okraju je razvidno, da je v vrstah »Partizana« premo mladin. Statističen pregled nam pove, da je od okrog 12.000 živčice mladine v okraju v vrstah »Partizana« le 8,3%. Tako se n. pr.

v Trbovljah aktivno udeležuje v telovadbi le 18 mladincev in mladink. Nasprotno pa moramo ugotoviti, da število aktivnih pionirjev v društvih iz leta v leto vidno raste. Za primer naj navedem spet TVD »Partizan« v Trbovljah, kjer gre mesečno skozi telovadnico 20.000 pionirjev.

Nato je referent poročal o številu nastopov, tekmovalj in uspešnih raznih telovadnih enot in posameznikov na številnih tekmovanjih. O njih je že pisal naš tisk.

Pomanjkanje vaditeljev in skrb za finančna sredstva — problem v telovadnih društvih

Razni upravni odbori telovadnih društev zaradi reševanja številnih in težkih gospodarskih vprašanj nehoti zapostavljajo telovadbo. Društva nimajo stalnih dohodkov. Subvencije predstavniških organov ali pomoč drugih forumov, kolikor jih društva dobivajo, ne zadoščajo. Zato se ne smete čuditi, če se upravni odbori telesnovzgojnih društev ukvarjajo tudi z organiziranjem plesnih prireditev, srečelovom in podobnim.

Namizni tenis

Lep uspeh „Rudarja“

Dne 27. in 28. marca so odigrali v Kočevju za moške polfinalno, za ženske, mladince in pionirje, pa finalno prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu.

SD Rudar iz Trbovelj se je udeležil tega tekmovanja z moško in mladinsko ekipo. Za moško ekipo so tekmovali Fritz ter mladince Herman in Vozelj, za mladinsko pa Herman, Vozelj in pionir Repše.

Moški so tekmovali v treh skupinah po štiri moštva, od katerih sta se prva dva uvrstila v finale. To je uspelo poleg našega Rudarja še igralcem Projektorja iz Kranja, Odrada in Gradisa iz Ljubljane ter moštvu Jesenic in Kočevja.

Ekipo Rudarja je igrala v prvi skupini skupno s Projektorjem, Celjem in Proletarcem. Celjani niso nastopili ter so izgubili vse tekme s 5:0. Rudar je premagal Proletarce s 5:0, s Kranjčani pa je izgubil 1:5. Edino zmago v tem srečanju je dosegel Fritz nad Česnom, ki je bil pred nedavnim prvi na turnirju igralcev slovenske rang liste od 11. do 30. mesta. S tem je Fritz dokazal, da lansko leto ni po naključju osvojil prvenstva posameznikov v skupini B. Čeprav je rezultat celotnega dvoboja visok, so se vendar morali Kranjčani temeljito potruditi, kar je razvidno iz izida posameznih iger. Česen in Ahačič sta premagala Hermana šel v tretji set. Če bi bil naš Herman bolj samozave-

sten, bi bil rezultat verjetno obraten. Tudi Fritz in Vozelj sta izgubila igrjo z razliko. Ta dvoboj z najmočnejšo slovensko ekipo je bil le prestižnega značaja, ker

Mladinec Herman

se je Rudar že z zmago nad Zagorjani uvrstil v finale, ki je bil 10. in 11. aprila (o katerem bomo še poročali).

Naši mladinci so se uvrstili na častno tretje mesto, kar je lep uspeh, saj sta pred njimi le najmočnejša kluba v naši republiki z dolgoletno tradicijo — Projektor in Odrad (bivša Slavija). Kosali so se v dveh skupinah po

pet ekip. Prvaka obeh skupin sta igrala med seboj za 1. in 2. mesto, drugoplasirana pa za 3. in 4. mesto. Prvo mesto so zasedli mladinci Projektorja z zmago nad Odradom 5:3. V bitki za 3. mesto pa je Rudar z borbeno in požitnovalno igrjo visoko premagal Jesenice z rezultatom 5:1.

V predtekmi je Rudar premagal ljubljanskega in mariborskega Železničarja s 5:0, Kočevje s 5:2, s Projektorjem pa je izgubil 5:0. Nedvomno so Kranjčani najbolj, vendar je vplivala na tako velik poraz premajhna samozavest in podcenjevanje lastnih moči. Celu nadarjeni Herman je odpovedal, akoravno je že premagal vse tri igralce, ki so nastopili v moštvu. Vzrok je iskati tudi v nevigiranosti, ker ni na razpolago dovolj žogic. Najbolj ljuta je bila bitka z ekipo Kočevja, ki je, bodrena od domačega občinstva, premagala ljubljanskega Železničarja, čeprav je slednji že vodil s 4:1 in v katerem moštvu igrajo znani igralci, kot n. primer dr. Krečič in Kunst, in se uvrstilo v finale. Prav tako so se zagrizli v bitko z Rudarjem, vendar jih je s tehnično boljšo in požitnovalno igrjo premagal z visokim rezultatom 5:2. Najbolj se je odlikoval mladi Herman, ki je premagal vse tri nasprotnike. Tudi Vozelj in Repše sta bila dobra. Vsi pa se odlikujejo z borbenostjo, disciplino in predanostjo svojemu klubu.

Rokomet

Rudar : Branik (Maribor), žene 6:4 (2:2). — V nedeljo dopoldne je odigrala prvenstveno rokometno tekmo ženska ekipa Branika iz Maribora z ekipo domačega Rudarja. Pri domačih igrajkah je nastopilo nekaj novih moči, kar se je pri igri poznalo. Ekipo Rudarja sta reševali dobra napadalka Vera Zagorčeva in vratar Mica Baloh. Prvi polčas igre je potekel neodločno 2:2, medtem ko so bile v drugem delu igre boljše domačinke, ki so zmagale s 6:4.

Mali rokomet

Rudar : Proletarec 11:4. — V prijateljskem dvoboju sta se srečali ekipi Rudarja in Proletarca iz Zagorja. — Mali rokomet pri nas še ni tako udomačen kot veliki. Igralcem Rudarja se je poznalo, da so bolj rutinirani, o čemer priča rezultat tekme 11:4.

V nedeljo na stadionu

Rudarja

ŽELEZNIČAR (Celje) proti RUDARJA s predtekmo.

TVD „Partizan“

upravičeno pričakuje pomoč komune

Smoter naših društev je vzgojiti telesno in moralno politično zdravega človeka, človeka, ki bo znal, če bo treba, braniti našo domovino. Glede na to poslanstvo naših društev leta upravičeno pričakuje pomoč komune. Predstavniki organi bi morali v svojih proračunih zagotoviti tem društvom vsaj minimalna in neogibno potrebna finančna sredstva. Ta pomoč je zlasti potrebna po prehodu na novi gospodarski sistem. Kolikor bo to vprašanje pravilno rešeno, lahko pričakujemo, da bodo upravni odbori društev dali prvenstveno mesto telovadbi in vzgoji mladine, kar je tudi njihova prva dolžnost.

Pomanjkanje vaditeljev pa bodo društva skušala rešiti z organizacijo vaditeljskih tečajev v okrajnem merilu.

Več slikovitosti v naša društva

Osnovna vsebina dela društev »Partizan« je vsestranska telesna vzgoja. Toda dogaja se še vedno, da društva zapadajo v ozkost in mislijo, da moramo v naših telovadnicah gojiti le orodno telovadbo in proste vaje. Ta miselnost in njeno uresničevanje odbijata mladino od društev. Zato je treba vnašati v naše telovadnice in društva igre, gojiti družabnost, prirediti izlete — skratka: napraviti delo slikovito in pisano.

Vse to je mogoče opraviti brez ustanavljanja raznih sekcij. Sekcij v društvih ne potrebujemo. Ne težimo za specializacijo in vrhunstvom. Naš cilj je množičnost, vsestranska, in disciplinirana telovadna vzgoja. Zato ne potrebujemo v naših vrstah ljudi, ki težijo in se ogreva le za določeno telovadno področje.

TVD „Partizan“ in športna društva imajo ista pota

Diskutanti so izrazili željo po čim tesnejšem sodelovanju s športnimi društvii. Kolikor tega sodelovanja še ni, ga moramo ustvariti. Absolutno ne smemo dovoljevati, da bi med njimi obstajala kakršna koli trenja. Vedeti namreč moramo, da zdravim in dobrih nogometašev, smučarjev in drugih športnikov brez gojenja splošne telovadbe ni.

Vaška mladina želi telovaditi

To je poudaril delegat v Dola pri Hrastniku, ki je v razpravi prvi govoril. Saj prihaja mladina iz zelo oddaljenih krajev redno k telovadbi. Želji, da

Nedeljski šport

Nogomet

NAFTA : RUDAR 1:1 (0:1)

Dolnja Lendava, 11. aprila. Pred 800 gledalci sta se tukaj pomerila v prvenstveni tekmi vzhodne skupine slovenske lige najresnejša kandidata za naslov letošnjega prvaka. Rezultat tekme je realen, če pomislimo, da je imel premoč v prvem polčasu Rudar ter dosegel tudi gol zaradi nespretnosti vratarja, ki je povzročil autogol. V drugem polčasu pa je imela odločno premoč Nafta in po Vidaku izenačila. Tekma je bila sicer zelo lepa in borbena, odlikovala pa sta se pri Rudarju Ogrizek, pri domačinih pa Vidak. Lindič

Bratstvo (Hrastnik) — Svoboda (Trbovlje) 4:1. Že ob 9. uri dopoldne sta se srečala na stadionu Rudarja v prvenstveni Celjske nogometne podzveze moštvi Bratstva iz Hrastnika in Svobode iz Trbovelj. Gosti so bili boljše moštvo ter so igrali tehnično zelo dobro. V prvem polčasu so Hrastničani vodili s 3:0; tretji gol so dosegli iz enajstmetrovke. V drugem polčasu je Bratstvo kmalu doseglo četrti gol, medtem ko so si domačini priborili častni gol iz enajstmetrovke zaradi napake Hrastničana Groznika. Strel za Svobodo je dal Žaubi. Svoboda je tokrat igrala slabše kot prejšnjo nedeljo proti Rudarju.

Kladivar (mladinci) — Rudar (mladinci) 1:1. V prvi popoldanski tekmi so nastopili mladinci celjskega Kladivarja, ki so bili lanske leto prvaki Slovenije. Tekma je bila izredno živa in napeta, toda prvi del igre se je končal brez gola, akoravno so imeli mladinci Rudarja zanj dosti priložnosti. V drugem polčasu sta oba nasprotnika dosegla po 1 gol, tako da se je srečanje končalo neodločno. Sodil je Stane Butkovec dobro.

Kladivar II — Rudar II 2:2 (0:2). V prvenstvu Celjske nogometne podzveze sta se srečali nadalje moštvi Rudarja II in Kladivarja II. Medtem ko je domače moštvo igralo v prvem polčasu zelo dobro in tudi ta del igre odločilo sebi v korist z 2:0, pozneje ni dosti manjkalo, da niso gosti odnesli

obeh točk iz Trbovelj. V drugem delu so namreč Rudarjevci popustili ter so Celjani igrjo z dvema goloma izenačili. Sodil je Sum; iz Hrastnika z napakami.

Železničar (Maribor) — Proletarec (Zagorje) 4:0 (1:0). V prvi prvenstveni nogometni tekmi v Zagorju je v nedeljo moštvo Železničarja iz Maribora premagalo domačine s 4:0 (1:0). Že v začetku igre so morali vratarja gostov odnesti z igrišča, ker je bil v dvoboju z domačim igralcem teže poškodovan. Gosta so odpeljali v trboveljsko bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Domačini so v nedeljo spet zapravili priložnost, da si osvoje obe točki. Sodil je Prestinger iz Celja.

Košarka

V predtekmi glavne nogometne igre v nedeljo v Zagorju so pionirji »Partizana« iz Kranja premagali zagorske pionirje s 45:12 (28:8), v članski tekmi pa so bili prav tako uspešni Kranjčani, ki so zmagali z 69:42 (23:25). Sodnika iz Trbovelj sta dobro opravila svojo nalogo. To je bila zadnja tekma igralca Proletarca tov. Spolenaka, ki je v ponedeljek odinil na odsluženje vojaškega roka.

Nogometaši »Proletarca« v Celju. V prijateljski tekmi je zagorski »Proletarec« igral minuli četrtek v Celju proti »Kladivarju«. Domačini so bili močnejši in so po lepi igri zmagali z rezultatom 9:1 (3:1).

Sport v Kisovcu. V nedeljo bi morala biti odigrana v Kisovcu prvenstvena nogometna tekma Celjske nogometne podzveze med »Sevnico« in domačo »Svobodo«. Ker pa gostje niso prišli na igrišče, so zmagali domači 3:0. — Ostale športne vesti glej pod športno rubriko!

Zmaga kegljašev »Svobode« Zasavje. V povratni prijateljski tekmi v kegljanju med moštvoma »Rudarja« in »Svobode« Zasavje, ki je bilo v petek na kegljišču Doma »Svobode« v Sp. Trbovljah, so zmagali kegljaši ekipe »Svobode« Zasavje s 396:286 podrtimi klini, s čimer so se oddolžili za poraz v prejšnjem tednu.

Planinsko društvo „Kum“

v Trbovljah - na pravi poti!

S pričetkom adaptacijskih del pri planinski koči na Kumu je mlado in žilavo Planinsko društvo »Kum« v Trbovljah pokazalo pravo življenjsko silo ter se s pičlim, toda delavnim članstvom zagrizeno vrglo na svojo nalogo — dovršiti in čimprej zagotoviti to pomorno planinsko stavbo na Kumu. Takrat so resni ljudje zmajevali z glavjo, češ da ne bo šlo in da ne bomo izvršili svoje naloge. In vendar se novi odbor društva »Kum« ni ustiral teh plašljivih govoric; še bolj se je zagrizel v svoje delo in danes stoji — sicer samo v surovem stanju, vendar že pod streho — impozantna stavba, vredna več milijonov dinarjev, postavljena z najnižjimi stroški in največ s prostovoljnimi delom.

Naša planinska postojanka pa ni zamišljena samo kot nekaj azil za planince; ne, graditelji so vedno in povsod poudarjali, da je ta stavba skupna last vsega našega delovnega ljudstva ter so se tudi z edino to pravilno zamislili vrgli na težavno delo. Upali so, da jih bodo vsi javni faktorji kakor tudi oblast in delovni kolektivi, zlasti pa delavski sveti in upravni odbori naših največjih podjetij v Sloveniji pravilno razumeli in podprli, posebno Rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik, ki bo imel največji dobiček od stavbe, če nam bo uspelo njegovo delavstvo odvrniti od zatohlih pivnic in ga usmeriti v naše prelepe gorske predele, prinašajoč mu zdravje in moč za čim uspešnejše delo v proizvodnji.

bi bil letošnji okrajni telovadni nastop na Doli pri Hrastniku, je zbor ugodil. Vsekakor pomeni ta sklep priznanje dosedanjemu delu tega podeželskega društva.

V teklu so tudi priprave za ustanovitev TVD »Partizana« na Izlahah in telovadnih vodov na Dobovcu in Katarini.

Po diskusiji so delegati izvolili nov odbor, ter sprejeli koledar prireditev za tekoče poslovno leto. Med drugim so sprejeli sklep, da bo na letošnjem republiškem zletu nastopilo iz našega okraja 500 telovadcev. Šk.

vodnji in s tem pripomoči k dvigu blaginje naše domovine. Res je, da so nekatere ustanove in podjetja pokazala dobro voljo; priskočili so z malenkostnimi vsotami na pomoč, kjer vsekakor prednjačijo OLO in LOMO Trbovlje ter Cementarna Trbovlje s svojim, za prosep naše doline vedno vnetim direktorjem Vencijem Miklavčičem na čelu. Vendar pa pri stavbi, ki bo reprezentirala vrednost pet do šest milijonov dinarjev, znesek 50 ali 100 tisoč dinarjev, in to samo od ene ali dveh ustanov, ne more graditeljem nuditi dovolj sredstev za sklenjanje že na pol izvršenega dela. Kje so druge ustanove, kje so druga podjetja, ki bi se lahko prisločila na pomoč? Treba je pomisliti, da društvena uprava — kakor smo že omenili — ne gradi te planinske stavbe zase, marveč za tisoče tistih, ki delajo v rudniku ali v tovarni, na cestah ali v pisarnah — in to za daljšo dobo najmanj 50 let naprej.

Ni treba, da je človek ravno vnet planinec ali lovec, vendar pa ne more nihče zanikati, da izživljanje v čisti naravi ne prinaša človestvu, zlasti pa našemu delavstvu, nobenih koristi. Ako poslušamo oddaje našega Radia Ljubljana, večkrat čujemo o raznih milijonih, ki jih prispevajo po drugih krajih Slovenije za podobne planinske postojanke razne delavske uprave podjetij in razni OLO — pri nas pa, kjer smo še bolj potrebni čistega gorskega zraka, ne mislimo na »milijone«, pač pa smo zadovoljni z mnogo manjšimi zneski — vendar pa iskreno prosimo vse naše ustanove in podjetja, da nas pri tej gradnji podprejo. Nezaupanje tu ni na mestu, saj bo društvo ob taki podpori započeto delo res mojmstrsko dovršilo.

Mali oglasi

PRODAM dobro ohranjeno spelnico iz trdega lesa in »no omaro. Naslov v upravi lista.

NAŠLA SEM črno, rabljeno moško kolo. — Naslov v upravi lista.

Ne pozabi, da bo 30. aprila veliko nagradno žreban e naročnikov »Zasavskega vestnika«. Udeleženi bodo vsi, ki imajo poravnano naročnino za celo leto 1954 in zaostanek za leto 1953. Nagrad je 108. — Torej časa je še 15 dni.

Na svidenje!